

TV ATLAS, 11.05.2015, 20:15 – Emisija „U raljama života“

Gost: Milo Đukanović, predsjednik Vlade Crne Gore

Urednica: VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ

NEREDIGOVANI STENOGRAM

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Dobro došli u još jedno izdanje „U raljama života“ uživo iz studija Atlas RTV. Večeras sa nama je premijer Milo Đukanović. Dobrodošli i hvala što ste večeras ovdje. Poštovani gledaoci večerašnja emisija zamišljena je tako da će razgovor sa gospodinom Đukanovićem voditi novinari koji svakog ponedjeljka ovdje u studiju, samo sa malo drugačijom scenografijom komentarišu najznačajnije događaje. Tu su sa nama su Draško Đuranović, Jadranka Rabrenović, Neđeljko Rudović i Sonja Drobac. Oni će pokušati da od prvog čovjeka izvršne vlasti dobiju odgovore na najznačajnija pitanja. Emisija je koncipirana tako da u prvom dijelu odgovoramo na evroatlantska pitanja, pitanja koja se tiču evroatlantskih integracija i regionalnih pitanja. U drugom dijelu govorićemo o unutrašnjoj politici. U treći dio ono od čega se u stvari živi, a to jeste ekonomiji. Ja ću vas na početku zamoliti da se držite teme, a vas Đukanoviću da budete što kraći u odgovorima kako bismo dobili odgovore na sva pitanja koja su zanimljiva našim gledaocima. Malo je vruće u studiju i zbog toga vam, evo odmah na početku izvinjavam. Ali vjerujem da to neće biti problem da otvoreno odgovorite na sva pitanja.

Ja ću uvesti u prvu temu. Zanimljivo mi je ovo što se dešavalo u subotu Parada u Moskvi. Je li iz ove perspektive bilo pametnije da je predsjednik Vujanović bio tog dana u Moskvi imajući u vidu kako je izgledala proslava u Podgorici i kritike da se tog dana pokazalo da je vlast na neki način otuđena od naroda. Ovo Vas pitam jer se čuju ocjene da ste Vi odlučili da Vujanović ne bude u Moskvi iako je načelno prvobitno prihvatio poziv.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Prije svega dozvolite da kroz odgovor izrazim poštovanje prema instituciji predsjednika države Crne Gore i prema gospodinu Vujanoviću, a takođe i prema njegovoj odluci da umjesto da tog dana bude u Moskvi bude u Podgorici. Bio sam neko ko je zajedno sa njim radio u Odboru za obilježavanje 70 godina pobjede nad fašizmom i snažno podržao ideju SUBNOR-a i ideju predsjednika države da se tog dana u Crnoj Gori organizuje Akademija u čast tog velikog jubileja. Tako da nemam nikakve sumnje da je gospodin Vujanović bio na onom mjestu na kojem je trebao i morao da bude, dakle u Crnoj Gori. Podsjetiću vas da smo i tokom te Akademije kroz brojne informacije dobili podsjećanje o jednom veličanstvenom doprinosu koji je Crna Gora dala pobjedi nad fašizmom. Crna Gora je ne samo kroz broj žrtava 40 hiljada ljudi nego i kroz organizaciju tako masovnog ustanka, u srcu porobljene Evrope, 13. jula 1941. godine dala dobar obrazac antifašizma u odnosu na koji su poštovanje pokazali mnogi misleći ljudi ondašnje i današnje Evrope. Crna Gora nema niti jedan razlog da to svoje veliko istorijsko dostignuće slavi bilo gdje drugo do u Crnoj Gori. Gospodinu Vujanoviću je pripadala institucionalna pozicija da bude na čelu tog Odbora i da bude

govornik na Paradi organizovanoj tim povodom. Za razliku od nekih viđenja koje sam pročitao u domaćem medijima smatram da je ta Akademija bila više nego primjerena značaju tog jubileja. Nema Akademije, makar meni nije poznato, u kojoj se učestvuje bez poziva, gdje god se ona održavala. Neke se ona održava u zatvorenim nekad u otvorenim prostorima, ali na Akademiji učestvuju oni koji su pozvani da učestvuju na toj Akademiji. Dakle, niko nije bio spriječen na mogućnost da sa pristojne pozicije na neki način odgleda uživo tu Akademiju. Svi građani Crne Gore su bili u poziciji da je odgledaju putem malih ekrana. Prema tome ja ne bih zaista ni slučajno dijelio te kritičke ocjene u odnosu na koncepciju i sadržaj Akademije.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

A kada je u pitanju odlazak i to da li ste Vi sugerisali Vujanoviću iako je načelno prihvatio?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Odgovorio sam u prvoj rečenici poštujući instituciju predsjednika države. Dakle, gospodin Filip Vujanović nije čovjek kojem se daju diktati. Naši odnosi nijesu takvi da bih ja mogao u bilo čemu odlučivati u njegovo ime, niti bi mi moje vaspitanje ni politička kultura to dozvolila. Gospodin Vujanović je, očigledno u jednoj ranoj fazi, godinu dana uoči Akademije dao načelnu saglasnost. U međuvremenu je došlo do odluke za organizaciju Akademije u Crnoj Gori. Događale su se, i to ne treba skrivati, i određene stvari na geopolitičkoj sceni koje su opredijelile, ne samo odnos predsjednika Crne Gore, nego i predsednike država članica Evrope, prema organizaciji tog događaja u Moskvi. Događaju se stvari, koje na izgled proizvode konfliktan utisak, između onog što je neupitno poštovanje prema ogromnoj, veličanstvenoj ulozi Rusije u borbi protiv fašizma, ali se događaju i političke stvari u ovom vremenu koje takođe opredjeljuju odnos ne samo crnogorske nego i evropske i globalne politike prema aktuelnoj državnoj politici Rusije, apropos krize u Ukrajini.“

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Dobro, hvala Vam. Sada ću novinarima dati da oni Vama postavljaju pitanje, a ja ću tu više biti u formi moderatora. Draško izvoli.

DRAŠKO ĐURANOVIĆ, dnevni list „Pobjeda“:

Da se malo odmaknemo od Moskve, a možda i sa razlogom s obzirom da je sada priča o evroatlantskim integracijama. Čini mi se da je to jedini potpuni konsenzus, kada je pitanje Evrope puta Crne Gore ka Evropi, u Crnoj Gori ogromna gotovo stoprocentna u Parlamentu i ogromna većina građana, makar po istraživanju javnog mnjenja. Međutim, meni se čini da imamo dvije percepcije, dvije slike, praktično tog napretka ili puta Crne Gore ka Evropi. Jedna je koju čujemo od zvaničnika crnogorske države koja govori o velikom napretku sa druge strane čuli smo naravno i od evropskih zvaničnika, a neki su čak govorili o impresivnom napretku pa je to bio predmet raznih opservacija, kritika i komentara. Sa druge strane druga slika koju imamo jeste percepcija koju ima opozicija. Kaže da u suštini nije tako, mi ispunjavamo formalno neke kriterijume, ali da u suštini Crna Gora u biti nije otišla tako daleko. Sada me interesuje, bili ste nedavno u Berlinu i Briselu, šta su, da tako kažem, evropljani detektovali u Crnoj Gori kao ono što su kritične tačke, ono što nije ispunjeno. Recimo, bila je priča o formalnom ispunjavanju, ali recimo u pravosuđu da nijesu neki procesi

završeni. Sa druge strane gospodin Drobnič je rekao da treba da obratimo pažnju i na stepen javnog duga. Interesuje me dakle šta su to evropljani detektovali kao kritične tačke i šta Vi kao predsjednik Vlade vidite, odnosno sa čime ste Vi nezadovoljni u procesu evropskih integracija.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Najprije da se složim sa Vašom ocjenom da je to jedno od rijetkih pitanja oko kojeg u Crnoj Gori makar u verbalnoj ravni postoji jedan široki konsenzus i u Parlamentu i izvan Parlamenta. Drugo na šta bih želio da podsjetim je predreferendumsko vrijeme. Tada smo često bili u prilici da tumačimo našim sagovornicima čemu ideja obnove nezavisnosti na početku 21. vijeka. Odgovor je bio bitno drugačiji u odnosu na ono što se moglo čuti deceniju i po ranije kada su obnavljane druge države na ex-Jugoslovenskom prostoru. Nije bilo ni zere nacionalnog romantizma niti je bilo potrebe da se time prepravljaju istorijske nepravde. Veoma jasno je rečeno da želimo da upravljamo svojom budućnošću. Da ne bude nikakve dileme, odmah je rečeno naša budućnost će biti evropska i evroatlantska. Mi smo danas na devet godina od tog datuma, gotovo devet godina, i postavlja se pitanje da li smo zadovoljni time što smo do sada uradili prethodnih devet godina, je li to izgubljeno vrijeme i jesmo li zaista ostali dosledno posvećeni ciljevima kojima smo opravdavali obnovu nezavisnosti. Ja sam duboko uvjeren da jesmo i da je teško bilo očekivati da Crna Gora može uraditi više u na tom planu za devet godina. Podsjetimo Crna Gora je bila jedna od najmanje razvijenih Jugoslovenskih republika. Crna Gora je danas najrazvijenija država na prostoru Zapadnog Balkana mjereno svim ekonomskim parametrima. Crna Gora je u proteklih devet godina ne samo reformisala institucije nego i stvarala one koje nije imala tokom života u Jugoslovenskoj zajednici ili Državnoj zajednici Srbija i Crna Gora. Crna Gora je u prethodnih devet godina morala jako puno da radi na snaženju vlastitih kapaciteta. Nije nikakva tajna da ni Crna Gora kao ni druge države u tranziciji nemaju dovoljno kapaciteta u trenutku kada staju na taj put prelaska na građansku demokratiju i tržišne ekonomije. Tako da u ovih devet godina možemo imati različite, kao što ste kazali, percepcije učinjenog, ali vjerujem da ćemo najmanje pogriješiti, odnosno da ćemo naviše biti objektivni, ako poslušamo ono, kako nas vidi neko ko je malo podalje od nas. Dakle, oni koji nas ocjenjuju sa te daljine, kažu da smo država koja je na vratima NATO-a i da smo država koja je zavrijedila status lidera u pogledu evropskih integracija, sa 18 otvorenih pregovaračkih poglavlja, dva koja su sada spremna za međuvladinu konferenciju u junu. Tri koja su već spremna, odmah, za vrijeme nakon toga. Kad se održi sljedeća međuvladina konferencija, možemo gotovo izvjesno, govoriti sa veoma brzo otvorena 23 pregovaračka poglavlja i sa realizacijom obaveza u otvorenim poglavljima, u skladu sa planiranom dinamikom. Dakle, mi smo planirali da od početka iduće godine, lagano ispunjavamo tražene kriterijume za zatvaranje sada otvorenih pregovaračkih poglavlja. Ja mislim da teško možemo govoriti o dvije realnosti, kada je Crna Gora u pitanju. I u životu, kao i umjetnosti, imate realne slike i imate falsifikate. Tako da ja mislim, da će biti, da je realna slika ono čemu podršku daje većinska domaća javnost, jer to su neka pravila u politici. Da li će realna slika biti ono kako nas kvalifikuju sa nekih partnerskih prestižnih demokratskih adresa. To što se ta slika i te ocjene, dopadaju onom dijelu javnosti koji je bio protiv obnove Crne Gore i koji i nakon toga sve radi, da negira ono što su kapaciteti

obnovljenje, nezavisne, proevropske Crne Gore, ja vjerujem da je to problem kreatora te politike, a nije to problem Crne Gore, niti će biti problem naših evropskih partnera, očigledno, jer uprkos, da kažem, svim nebulozama koje su saopštene, u odnosu na ocjene izrečene o Crnoj Gori, sa prestižnih adresa. Kao što vidite niko sa tih prestižnih adresa, nije povukao svoju ocjenu. Ja sam i poslije Brisela i poslije boravka u sjedištu EU i NATO, bio i prije koji dan u Berlinu i rekao bih, ako nijesam subjektivan, da smo i sa te adrese dobili jednako pozitivnu ocjenu onoga što je Crna Gora uradila i reko bih, vrlo optimističnu najavu, da će jedna tako značajna država kakva je Njemačka, podržati upućivanje poziva Crnoj Gorim, do kraja 2015. godine. Ja zaista mislim da je riječ o toj, da kažem već tradicionalnoj bolji crnogorske političke scene, ako hoćete i crnogorskog društva, da ljudi koji jednom zabasaju u grešku nemaju snage, oni su slabići, da priznaju da je to bila greška. Da podvuku crtu i da se late nekih drugih zadataka, da u toj sada obnovljenoj nezavisnoj Crnoj Gori, se nadmećemo o pitanjima unaprijeđenja kvaliteta života. Nego sve što rade, da dokažu, da su bili u pravu 21. maja 2006. godine, kada su lansirali čuvenu tezu o privatnoj i nedemokratskoj državi.

DRAŠKO ĐURANOVIĆ, dnevni list „Pobjeda“:

Čime Vi, kao premijer, recimo, nijeste zadovoljni. Nemoguće je da je baš sve idealno?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Daleko od toga. Ja sam taj koji evropskim sagovornicima priča jednu, po mom sudu, vrlo realnu priču. Ako mislite da smo mi mogli mnogo brže od ovog što sada vidite, onda će biti ipak, da Vi ne poznajete Zapadni Balkan. Zapadni Balkan je društvo koje nije zaostajalo desetak godina. Nego je zaostajalo vjekovima. E sad, ako je neko imao očekivanje, da ono što je zaostalo vjekovima možete nadoknaditi za devet godina, to je onda zaista problem političke realnosti. Ja mislim da ne možemo govoriti o tome, da li je Crna Gora danas nazadovala, ili je napredovala. Nedvosmisleno je napredovala. Mi moramo sami sebi da odgovorimo na pitanje: jesmo li mi detektovali ono što je naš problem? Ja mislim da jesmo. Jesmo li definisali formu, kako se taj problem, a taj problem je viševjekovna ekonomska i demokratska zaostalost Crne Gore i regiona, kako se to prevazilazi? Nema sumnje sveobuhvatnim društvenim reformama, koje će nas dovesti i do članstva u EU i NATO. Ali to nije cilj. Nije cilj sam po sebi, jer ako to definišemo kao cilj onda ćemo se upustiti u besomučnu trku. Dakle, mi mislio da je kvalitet mnogo veći interes, u odnosu na brzinu. Prema tome ja sam jedan od premijera, koji redovno, svakog četvrtaka, upozorava ministre u Vladi, nemoj slučajno da trčimo i nemoj da se saplićemo o zadatke, za koje nemamo kapacitet, da ih obavimo u roku, u kojem bismo željeli. Jer, kvalitet reformi je važniji od brzine. Prema tome, mislim da su naši partneri u Evropi, rekao bih, sada, potpuno objektivizirali sliku. Oni nam zaista izriču komplimente za stvari koje smo dobro uradili i istovremeno upozoravaju da je pred nama veći dio zadataka. A toga smo i mi svjesni. Mi smo možda do sada dobro obavili posao na harmonizaciji zakonodavstva. Mi smo obavili dobro posao i na izgradnji institucija, dakle, formiranju institucija. Možda smo obavili solidan posao i na snaženju kapaciteta, ali sada smo pred najzahtijevnijom fazom implementacije, dakle da se pokaže da to što smo uradili je imalo nekog smisla. I na to ne treba da nas podsjeća Brisel,

to mi jako dobro znamo. Prema tome, nema nikakvih spornih tonova u ocjenama Brisela i nas, onoga što smo uradili i onoga pred čim se Crna Gora nalazi. Ako govorimo o prioritetnom zadatku, sigurno vas neću iznenaditi, to ostaje pitanje vladavine prava. I to opet nije nikakva ocjena koju nam je predočio Brisel. Ja ću vas podsjetiti, da već duže u raznim prilikama, javno potenciram sljedeću ocjenu, a to je: postoje dvije sistemske greške ili dva sistemska oboljenja, svakog društva na Zapadnom Balkanu. To je deficit vladavine prava i deficit obrazovanja. Sve što se pojavljuje na površini je samo posledica te dvije sistemske bolesti. Prema tome, mi moramo na tom planu obaviti važan posao, naravno, uz sve one obaveze koje ćemo imati u posebno zahtjevnim poglavljima koja se tiču životne sredine, poljoprivrede, bezbjednosti hrane i tako dalje.

DRAŠKO ĐURANOVIĆ, dnevni list „Pobjeda“:

Dobro, donekle ćemo se, što se tiče vladavine prava, vratiti možda i kad budemo pričali o unutarpolitičkim odnosima, ali pomenuli ste i NATO, kao jedan od prioriteta, međutim dok za EU postoji konsenzus, što se tiče NATO-a, tu je društvo podijeljeno. Ne partijski, nego prosto izdijeljeno, podijeljeno društvo po tom osnovu. E sad, Crna Gora jeste u Velsu dobila, što se kaže intenzivan i fokusiran dijalog i možda je to i prednost i mana, s obzirom da ćemo biti, ako dobijemo poziv, možda prva zemlja poslije Španije, ako sam ja dobro pratio, koja će dobiti individualni poziv za NATO. To je, dakle, istovremeno i prednost i mana. Interesuje me od ona četiri poglavlja, bili ste i u Vašingtonu, bili ste u Berlinu, čini mi se da je sad opstrukcija, moguća opstrukcija, podrška javnog mnjenja. Da li je tačno da smo mi završili što se tiče reforme bezbijednosne službe, što se tiče ispunjavanja nekih osnova vladavine prava i što se tiče reforme vojske, sve, ili je možda slučaj curenja informacija u aferi Depeša, pokazatelj da, možda, bezbijednosno još nijesmo zaokružili stvari i na polju javnog mnjenja, da li mislite da je komunikaciona strategija jako dobra, ako nam to i dalje predstavlja jednu od prepreka?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Podsjetimo druge koji nas gledaju već dugo mi imamo, da kažem, četiri domaća zadatka: da nastavimo reforme u oblasti odbrane, u oblasti bezbjednosti, u oblasti vladavine prava i da podignemo nivo podrške javnog mnjenja. Kada sam se vratio u Vladu krajem 2012. godine, rekao bih jednoglasne ocjene na koje sam naišao u međunarodnoj zajednici su bile ocjene problema u oblasti bezbjednosti. Danas sa zadovoljstvom mogu da vam kažem da je takođe apsolutni konsenzus da u oblasti bezbjednosti i od ranije u oblasti odbrane nemamo nikakvih problema. Dakle, kada pominjene pitanje curenja informacija iz Ministarstva inostranih poslova to svakako jeste problem, možda ćemo kroz sadržaj emisije doći do te teme i da razgovaramo o tome o raznim aspektima te teme. To svakako jeste problem, ali jednako tako znamo da ne postoji mogućnost da ćemo u bilo kojoj od ove četiri ili nekih drugih oblasti ispuniti sve zadatke do dana poziva, niti do dana formalizacije našeg članstva. Reforme će se nastaviti. U ovom trenutku se svakako ocijenjuje, da presječeno na današnji dan, u te dvije oblasti nemamo problema koji bi mogli uzrokovati zastoju u upućivanju poziva. Dakle akcenat je na druge dvije oblasti. Na vladavinu prava i na podršku javnosti. Kada je u pitanju vladavina prava Vi znate da NATO tu nema razvijen monitoring implementacije reformi u

oblasti vladavine prava i da se tu oslanja na ono što je monitoring EU. EU sa pravom insistira na tom pitanju zbog ocjene koju sam maločas izrekao, dakle da je to jedan od sistemskih problema društava Zapadnog Balkana i EU će u Progress Reportu, kojeg će saopštiti u oktobru mjesecu ove godine, da kažem iznijeti tu krucijalnu ocjenu o svojem zadovoljstvu reformama u oblasti vladavine prava i od te ocjene će uveliko zavisiti i odluka NATO-a da li će nam uputiti poziv ili ne. Prema onome što, da kažem, smo do sad au prilici da čujemo od naših evropskih partnera, rekao bih postoji poštovanje za ono što smo uradili u implementaciji akcionih planova, pregovaračkim poglavljima 23 i 24 i postoji jedan set pitanja koji ne mogu trpjeti nikakva odlaganja. Recimo konstituisanje Specijalnog državnog tužioca, zatim državnih tužilaca u tom sastavu, formiranje Specijalnog odjeljenja Višeg suda u Podgorici, formiranje Specijalne jedinice.

DRAŠKO ĐURANOVIĆ, dnevni list „Pobjeda“:

To je do kraja juna rok. Je li tako?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Sve su to rokovi do kraja juna i da kažem raspisani oglasi upućuju na zaključak da je sve to realno moguće završiti u tim rokovima. Jednako tako je veoma važno da se do kraja godine formira i Agencija za antikorupciju. Dakle ja očekujem da ćemo mi ispuniti svoje obaveze, jer smo ažurirali program pristupanja EU do 2018. godine, početkom godine, ažurirali smo akcione planove za poglavlja 23 i 24. Dakle, upisali smo ono što mi mislimo da su realni rokovi. Ne vidim razloga da mi sada ne bi trebali ispuniti to što su svoja obećanja samima sebi i zbog toga očekujem da bi taj dio Progress Report-a mogao biti pozitivan i da ne bi u toj oblasti takođe trebali imati probleme sa upućivanjem poziva za NATO. I imamo pitanje podrške javnosti. Vi se sjećate da smo u susret Kardifu došli bili do otprilike 47 odsto, rekao bih vrlo očekivano nakon iznevjerenog očekivanja u Kardifu je došlo do izvjesnog pada. Posljednjih nekoliko mjeseci je, da kažem, pokrenuta nova faza kampanje za podršku javnosti. Moje očekivanje je oslonjeno između ostalog i na ono što je značajno većinska podrška parlamentarnih partija, da kažem, članstvu Crne Gore u NATO da bismo u ovih nekoliko mjeseci u susret kraju godine mogli obnoviti podršku javnosti do nivoa kojeg smo imali u Čikagu.

DRAŠKO ĐURANOVIĆ, dnevni list „Pobjeda“:

Samo jedno potpitanje i završavam: Bitno je za ovo oko javnog mnjenja. Izvinjavam se. Što se tiče upravo kampanje o podršci, bivši ministar inostranih poslova i politički lider opozicioni Miodrag Lekić je rekao da je vlast od priče o NATO-u napravila propagandu i u suštini okrivila vlast za slabu podršku javnog mnjenja NATO-u.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Pročitao sam tu izjavu gospodina Lekića. Moram da kažem da me ona nekako nije iznenadila kada je on u pitanju. Podsjetiću vas dvije su ključne odrednice u toj izjavi. Prva je da će se on odrediti o tom pitanju kada Crnoj Gori bude upućen poziv. Drugo da se vlast odnosi propagandistički te da to nije, ako ga dobro interpretiram, tema za ozbiljne ljude. Dakle, gospodin Lekić, ako smijem da vas podsjetim uoči referendumu takođe bio izvan

referendumske kampanje. Ni to nije bila dovoljna važna tema za njega, a onda je banuo niotkuda da pokuša u Crnoj Gori, koju smo formirali uprkos njegovim naporima, postane šef države. Tako da je i sada, rekao bih, vrlo dosledno on izvan kampanje o tako vitalnom pitanju, pitanju od nacionalnog interesa. Takvo je, po mom dubokom uvjerenju, članstvo u NATO pa će se kad uđemo u NATO on opredijeliti oko tog pitanja, kvalifikujući, rekao bih, bez ikakvog argumenta ono što su ne samo napori državnih organa, nego napori šire društvene zajednice. Mi ovdje ne govorimo da ulazi Vlada Crne Gore u NATO, nego valjda svi prepoznavamo da je to jedna široki društveni front. Dakle kvalifikujući to kao puku propagandnu mašineriju. Mislim da je zaista riječ o jednoj potpuno neozbiljnoj i neutemeljenoj izjavi.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Jadranka imaš li ti pitanje vezano za ovu temu, za NATO. Ja bih vas zaista zamolila da se držimo određenog broja pitanja da bi ste svi bili ravnopravni iz poštovanja prema vama, iz poštovanja prema gospodinu Đukanoviću.

JADRANKA RABRENOVIĆ, dnevni list „Pobjeda“:

Jeste li Vi zadovoljni načinom kako se sprovodi, hajdemo reći, propaganda za ulazak u NATO odnosno objašnjavanjima Crne Gore zašto njihova država treba da uđe u NATO s obzirom da Crnogorci u principu su tradicionalisti i imaju jedan drugačiji odnos prema toj vrsti integracija, bliža im je na primjer Rusija nego NATO? Da li ste Vi zadovoljni načinom na koji u principu vaša Vlada sprovodi objašnjavanja stanovništvu zašto treba Crna Gora da napravi taj veliki zaokret, taj ogromni zaokret u svojoj istoriji da bi se okrenula prema Zapadu i da bi se okrenula prema NATO integracijama? Još jednu stvar sam htjela da vas pitam. Pošto pričama o vladavini prava vezano za u principu i jednu i drugu vrstu integracija, koliko ste Vi zadovoljni kako naši sudovi primjenjuju vladavinu prava?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Oko prvog pitanja da li sam zadovoljan kvalitetom te kampanje, generalno ću vam reći ja sam uvijek nezadovoljan svime što radimo i svima čega sam akter i uvijek mislim da to može bolje. Ali hoću da se samo malo vratim na neke konstatacije koje ste saopštili u vašem pitanju i koje dijelim. To nije nimalo jednostavna kampanja. Ne treba ovdje tumači tu istorijsku tradicionalnu upućenost ne samo Crne Gore nego svih društava Zapadnog Balkana prema Rusiji. To je nešto što mi uopšte ne dovodimo u pitanje. Ono što mi u ovom trenutku radimo je, pokušavamo da definišemo svoj nacionalni interes. Podsjetiću vas ni to nije baš mnogo duga tradicija u Crnoj Gori. Kada sam '99. godine kazao da rat protiv NATO-a nije u našem nacionalnom interesu mislim da je bilo raznih ideja da me treba na krst razapeti. Dakle, do tada, rekao bih, jako dugo u svojoj istoriji Crna Gora je imala jednu političku i ukupnu društvenu praksu da slijedi neke nacionalne interese ili interese nekih svojih tradicionalnih partnera ili saveznika. Danas nema nikakve sumnje za nas koji vodimo državnu politiku Crne Gore da je interes i Crne Gore i Zapadnog Balkana članstvo ne samo u EU nego i NATO. Ne članstvo u Vojnom savezu, ne članstvo da bismo potjerali dio svoje prošlosti, ne članstvo da bismo se konfrotirali sa bilo kim, počev od Rusije, nego članstvo zbog pripadnosti jednom sistemu vrijednosti kojeg dijelimo, sistemu vrijednosti koji počiva na vladavini prava,

na ljudskim pravima i slobodama, na tržišnoj ekonomiji, na razvoju demokratije. Mi smo promovisali svi zajedno, kao društvo, te vrijednosti. Te vrijednosti su, na neki način, sada organizovane u okviru EU i NATO. Mi mislimo da Crna Gora treba da institucionalizuje svoje članstvo tu a da istovremeno na taj način da najbolji odgovor na najteži društveni problem Zapadnog Balkana a to je nepouzdanost-stabilnost. Mislimo da su integracije zapravo drugo ime za stabilnost Zapadnog Balkana i to ne treba posebno dokazivati. Opređeljujemo se za to i vodimo kampanju u tom pravcu. Nije ta kampanja jednostavna, slažem se sa Vama. Svi griješe, uključujući i naše briselske sagovornike, malo prije sam odgovorio na Vaše pitanje kolege Đuranovića, ako misle da su se evropske vrijednosti već duboko utemeljile na prostoru Zapadnog Balkana. Podsjetiću se ovdje pred kamerama izjave jednog čovjeka iz kabineta Havijera Solane koji mi je u jednom razgovoru prije desetak godina kazao – znate nije najvažnije ko je vlast u društvima Zapadnog Balkana. Koja god bude vlast ona će slijediti ono što mi od nje tražimo –. Nakon što su Legija i njegovo društvo ubili Đinđića pitao sam: Hoće li i ovi slijediti vaš sistem vrijednosti? To su teške zablude. Na Zapadnom Balkanu se još oštro sukobljavaju, još teško rvaju, dva različita sistema vrijednosti. Jedan kojeg promovisemo, kojeg mukotrpno gradimo i drugog kojem smo robovali prethodnih vjekova. Zbog kojeg smo proteklih vjekova išli balkanskim stranputicama, bili zarobljenici lažne istorije i mitomanije, upadali iz rata u rat. Svako griješi ako misli da je ta bitka dobijena. Mislim da ta bitka nije dobijena uopšte. Nažalost upozorenja dobijamo i ovih dana. Sjetimo se priče iz Bosne i sad priče iz Makedonije. Mislimo da treba biti vrlo istrajan u promovisanju ovog sistema vrijednosti. Treba imati puno umijeća u vođenju kampanje. Mislim da predočavamo vrlo istrajno te najvažnije argumente koji nas opredjeljuju. Ništa od toga nijesmo previdjeli. Niti da su ljudi tradicionalno upućeni ka Rusiji ili jedan dio naše javnosti. Niti da su ljudi još uvijek, reko bih po inerciji, razmišljanja iz hladnoratovskog vremena. Niti da su ljudi pod traumom bombardovanja 1999. godine. Ništa od toga nijesmo zaboravili. Umjesto da nas saosjećanja sa tim vode u pogrešnom pravcu mi kažemo kako definisati rješenje koje će nas poštediti toga u budućnosti. Mislimo da ćemo biti pošteđeni toga u budućnosti ako postanemo dio te Alijanse. Ako budemo za stolom za kojim se odlučuje o nama a ne ako budemo van tog stola i van te sobe kao što smo bili 1999. godine. Da li je ta kampanja savršena – nije. Znate da ne može ni biti. Da li je prihvataju svi – ne prihvataju. Jasno nam je da je u ovom trenutku ne prihvata veći dio javnosti ali ne ostaje nam ništa drugo, ako iskreno vjerujemo u to opredjeljenje, do da budemo vrlo istrajni u tome. Drugo pitanje je bila veza između vladavine prava i sudova. Nedavno sam bio u posjeti Vrhovnom sudu i imao zadovoljstvo da razgovaram sa predstavnicima sudske vlasti. Čuo sam tu mnoštvo podataka koje su iznijeli u prilog efikasnosti rada. Statistički podaci sa kojima je teško polemisati, gdje se govori o tome da se iz godine u godinu rješava više predmeta nego što je priliv, čime se smanjuje ono što su naslijedili. Očigledno da imamo i taj problem da se percepcija o radu crnogorskog pravosuđa dominantno formira na osnovu neefikasnosti u radu na pet predmeta. Upravo smo tom pitanju posvetili pažnju. Kazao sam percepcija je percepcija. Od nje ne možemo pobjeći, ona je važan dio politike, a Vi ste takođe dio političkog sistema u jednoj zemlji kao nezavisna grana vlasti. Morate se potruditi da prevaziđete probleme koji generišu tih pet predmeta koji dominantno oslikavaju stanje u sudskoj vlasti. Želio bih da u odgovoru na Vaše pitanje, time da definitivno završim, podsjetim na jedan aspekt. Vrlo često

smo i u našim medijsko-političkim krugovima spremni da o vladavini prava govorimo kroz prizmu rada sudske vlasti. Mislim da imamo ozbiljniji aspekt kada je u pitanju vladavina prava. Vladavinu prava vidim kao kulturu jednog naroda. Kulturu da poštuje pravila koja uspostavljamo u ovoj zemlji, od Ustava pa do najjednostavnijih pravila koja postavljamo. Nažalost na Balkanu imamo praksu da se postavljaju pravila ali da se onda kreće u njihovu interpretaciju. Interpretacija pravila se na žalost najgore karikira kada se dotakne do određenog ličnog interesa. Što je malobrojnija zajednica, bolje povezana, kakva je Crna Gora taj je problem veći. Mislim da se sa tom praksom moramo obračunati. Kada govorim o sistemskom problemu vladavine prava prije svega mislim na to. Mislim da ćemo izaći na kraj sa neefikasnošću sudske vlasti u tretmanu ovih pet ili sledećih pet predmeta koji će se pojaviti ali mislim da se moramo obračunati sa ovim mentalitetom čiji smo sastavni dio, kojeg nosi svako od nas.

JADRANKA RABRENOVIĆ, dnevni list „Pobjeda“:

Samo sam htjela da kažem da sudstvo gledajući kroz kvantitet odnosno broj riješenih predmeta nije odrednica da li je ono dobro ili nije nego kroz kvalitet rješavanja tih predmeta. Ispada da je Crna Gora u odnosu na broj stanovnika vrlo brojna u Strazburu. Crnogorska zajednica je nezadovoljna rješenjima crnogorskih sudova.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Djelimično ću se složiti sa Vama, a djelimično ću vas podsjetiti i na našu tradicionalnu sklonost da se sudimo. Tog dana smo razgovarali o potrebi da se vjerovatno i proces suđenja učini skupljim. Ima ljudi koji bez valjanog razloga ulaze u sudski proces, ništa ih ne košta. Ako sam dobro registrovao podatak, svake godine u sudskim procesima u Crnoj Gori je preko 300.000 ljudi. Svaki drugi. Od nas šestoro troje smo u sudskom procesu. To je ozbiljan fenomen nad kojim se treba zamisliti.

NEĐELJKO RUDOVIĆ, dnevni list „Vijesti“:

Gospodine Đukanoviću, pomenuli ste evropske vrijednosti kao temeljni i glavni cilj Vaše Vlade, kao ključno obrazloženje zašto je strateška pozicija Vlade Crne Gore kad je u pitanju spoljna politika okrenuta prema NATO-u i EU. Malo mi je to kontradiktorno zato što dok Vi govorite o evropskim vrijednostima u Crnoj Gori se dešavaju procesi koji više liče na ono što se dešava u istočnjačkim despotijama. Tako da me zanima šta ste Vi konkretno učinili da se u Crnoj Gori suprostave evropski standardi i kad je u pitanju vladavina prava i sve ostale oblasti.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Šta sam konkretno učino, sve ono što je do sada učinjeno i što je kvalifikovano kao dovoljno da bi Crna Gora bila na vratima NATO-a i da bi bila zemlja lider u pregovaračkom procesu. To svakako nisam učinio sam, ali sam bio akter svega toga. Drugo da li je Crna Gora despotija ili ne to bi mogli razgovarati, to bi valjalo potkrijepiti nekim dokazom. Moram da vam priznam da sam vrlo sumnjičav da bi jednu zelju koja je despotija EU gurala ka svom članstvu, a NATO pripremao poziv za nju.“

NEĐELJKO RUDOVIĆ, dnevni list „Vijesti“:

Podsjetiću Vas gospodine Đukanoviću da je prije nepunih mjesec dana Freedom House, saglasićemo se da je to renomirana američka nevladina organizacija koja prati slobodu štampe ili slobodu govora u svijetu, saopštila da su se medijske slobode u Crnoj Gori rapidno pogoršale od kada ste se Vi vratili na čelo Vlade 2012. godine. Ne moram da Vas podsjećam na sijaset raznih međunarodnih izvještaja. Našim građanima u ostalom ti izvještaji ne znače puno. Više im znače ono što vide svojim očima.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Tu smo onda već na konkretnom terenu. Pogledao sam ta izvještaj Freedom Housea. U tom izvještaju stoji da je Crna Gora, ako se ne varam na 71. mjestu, od 170 i nekoliko zemalja, to je prvo. Drugo u tom izvještaju sam takođe vidio da je Crna Gora ispred svih drugih država u regionu. Prema tome da li me zadovoljavam 71. mjesto? Ne zadovoljava me.

NEĐELJKO RUDOVIĆ, Dnevni list „Vijesti“:

Nije ispred svih.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Kažite ispred koga nije?

NEĐELJKO RUDOVIĆ, Dnevni list „Vijesti“:

Pa recimo ispred Slovenije.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Ne govorimo o Sloveniji. Slovenija nije Zapadni Balkan. Slovenija je članica EU. Dakle, govorimo o zemljama sa kojima se mjerimo u ovoj fazi. To je prvo. Drugo da li sam ja neko ko opredjeljuje neki nedemokratski kurs prema medijima, naravno ne sporim da to može biti vaša percepcija, to je vaše pravo, dakle dovoljno je pogledati samo baciti pogled na naslovnice medija tokom poslednjih 15 ili 20 godina i na moju zastupljenost u njima i na kontekst u kojem je pisano o meni da bi mogli izvesti zaključak da li je moja despotija zaista koliko efikasna i uticala na cenzuru ili su se mediji ovdje mogli potpuno slobodno izražavati. Kada govorimo o pisanju raznih izvještaja mislim da nije na odmet pomenuti i na tehnologiju pravljenja tih izvještaja. Dakle da ne ostavimo utisak pred ljudima koji nas slušaju kako postoji neka sveznajuća radionica medijskih sloboda u Njujorku ili Vašingtonu koja nas elektronski nadzire da bi vidjela kakva je sloboda medija u svakom društvu, nego to rade ovdašnji dopisnici. Ljudi koji odavde šalju informacije i od njihove percepcije slobode medija, ličnog njihovog doživljaja, ličnog zadovoljstva ili nezadovoljstva vlašću vrlo često zavisi pisanje tih izvještaja. A da ovo opet sada ne bi bio presubjektivan doživljaj mislim da je na najbolje vratiti se na temu kako recimo međunarodne institucije kao što je OEBS vide problem medijskih sloboda u Crnoj Gori. Nedavno sam imao prilike da razgovaram sa visokom predstavnicom OEBS-a za slobodu medija. Saopštio sam joj svoje viđenje zbog kojeg smo bili saglasni. Znači donijeli smo medijsko zakonodavstvo, za koje briselska administracija kaže da je harmonizovano u velikoj mjeri sa EU. Drugo, donijeli smo druga zakonodavstva koje prate medijsko zakonodavstvo, koja su naprednija od zakonodavstva u brojnim

zemljama EU. Dakle govorim o dekriminalizaciji klevete. Kao što znate većina članica EU nije dekriminalizovala klevetu. Treće, harmonizovali smo našu sudsku praksu sa postupanjem suda u Strazburu u pogledu izricanja sudskih presuda po tužbama protiv medija po osnovu građanske parnice. Četvrto, Vlada je svojim programom od 2011. do 2013. godine pomogla elektronske medije sa 4,5 miliona, štampane medije sa 900 hiljada. Peto, Vlada je pomogla samoregulatorna tijela medija takođe trogodišnjim programom u periodu od 2012. do 2014. godine. Šesto, dakle, za svo ovo vrijeme vrlo turbulentnog života na Balkanu nemam informaciju da je niti jedan medij cenzurisani, niti da je jedan medij ugašen nekom političkom voljom. Naprotiv, ovdje su počinjali da rade mediji koji su bili izgnani sa prostora susjednih država. Podsjećam na vrijeme Miloševića na „Dnevni telegraf“ Slavka Ćuruvije. Dakle, sve to je dio našeg iskustva u pogledu uređivanja medijskih sloboda. Tačno je da je u tom razgovoru, a i kasnije u ocjenama kroz izvještaje Evropske komisije rečeno i drugo. Rečeno je da mediji nijesu uspostavili efikasan samoregulatorni mehanizam i da se zbog toga ne može govoriti o dovoljnom nivou poštovanja profesionalnih i etičkih standarda. To je tačno. Tako da vjerujem da bismo o ovom pitanju mogli razgovarati sigurno još dugo razlikujući se o tome, ali rekao bih bez predrasuda i sa što je moguće više činjenica da bismo objektivizirali sliku o tome da li je država još neto dužna medijima, ili su možda nešto dužni mediji sebi i čitalačkoj javnosti.

NEĐELJKO RUDOVIĆ, Dnevni list „Vijesti“:

Ja gospodine Đukanoviću mogu sa vama o tome da razgovaram do sutra, što Vi kažete. Mogu da vas podsjetim šta se sve dešavalo u Vašem državnom listu od 2009. godine, kakva se kampanja vodila, šta ste Vi izjavljivali, šta su rekli Reporter bez granica i o tom ukupnom ambijentu u kojem su se dešavala i prebijanja i nažalost ubistva i paljevine i bombaški napadi i slične stvari. Tako da predlažem da, ako ste Vi voljni, vrlo detaljno o tome razgovaramo sa sve argumentima. Ja želim da Vas pitam da li Vi i šta Vi mislite o tezama da je ovako niska podrška javnog mnjenja o ulasku Crne Gore u NATO između ostalog uzrokovana i time što ste Vi promoter te kampanje i što jedan dio javnosti smatra da bi ulazak u NATO zapravo značio samo nekakvu korist za Vas i za ljude oko Vas.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Prihvatam naravno da nastavimo razgovor o medijima ovom ili nekom drugom prilikom.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Nekom drugom.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Slažem se. Drugo, naravno govoreći o medijima nisam govorio o jednom mediju, govorio sam o svim medijima. Prema tome i na jednoj i na drugoj suprostavljenoj strani je sigurno bilo puno neprofesionalnosti, puno neetičnosti. Dakle, vjerovatno i u mojim ocjenama i ja sam živo biće i pri tome javna ličnost, bilo ocjena koje se nijesu dopadale svima medijima, kao što se ni meni nijesu dopadale mnoge ocijene medija o meni. Ali ne mislim da sam u tim izjavama bilo čime ugrozio slobodu medija. Ja imam pravo da izričem ocijene o određenim društvenim procesima makar u mjeri koju to ... Zato što sam akter javne scene i to akterstvo

na javnoj sceni nisam zavrijedio na način na koji su ga zavrijedili pojedini osnivači medija, nego povjerenje građana. ...

----- REKLAME -----

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Ponovo smo u studija ATLAS televiziju, emisija „U raljama života“ poštovani gledaoci uživo, gost premijer Milo Đukanović.

Imali smo malih tehničkih problema, zbog toga smo naglo prekinuli emisiju. To se, na žalost dešava i to je, prosto uvijek bijazan kad je emisija uživo, pogotovo ovog tipa, koja je dosta i tehnički teško realizovati. Koliko sam dobila informaciju iz režije, desetak posljednjih sekundi se nije čulo, tako da samo Neđo ponovi ovo posljednje pitanje vezano za NATO i percepciju, posebno za premijera Đukanovića, da bismo se nadovezali, da bi imali neki kontinuitet. Još jedan put se izvinjavam svima vama i da nastavimo emisiju.

NEĐELJKO RUDOVIĆ, Dnevni list „Vijesti“:

Dakle, šta mislite o tezi da je niska podrška javnog mnjenja ulasku Crne Gore u NATO, kod jednog dijela građana motivisana i činjenicom da postoji neko uvriježeno mišljenje, iz mnogo razloga vjerovatno, da bi NATO i ulazak Crne Gore u NATO, bio koristan samo za vas i ljude oko vas, dakle bliske vama.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Dakle, na žalost, u odgovoru na prvo pitanje, kazao sam da znam da živimo u podijeljenom društvu i da je to jedna inercija koja je mnogo istorijski utemeljenija od vremena referendumu, ali je na žalost snažno aktuelizovana na pitanju referendumu. Tako da nemam nikakve sumnje da moje učešće u kampanji vjerovatno je, da kažem, dodatno odbijajuće za one koji su protiv politike koju ja personifikujem i po pitanju referendumu i po pitanjima koja su se otvarala u post-referendumskom periodu. S druge strane ne vidim kako bi se drugačije mogla organizovati ta kampanja. Ja ipak ovdje personifikujem onu politiku koja dobija većinsku podršku javnosti. Prema tome mi smo u kampanji za ono što smatramo vrijednošću svoje politike i ja vjerujem da je meni mjesto tu. Naravno ne mislim da je to nešto što bi iz sujetnog ili bilo kog drugog razloga naglašene želje, za mene bilo važno. Vrlo bih se rado uvijek povukao iz svake kampanje, koja bi vodila efikasnije ka ostvarivanju cilja za kojega se zalažemo. U ovom trenutku nemamo takav utisak i zbog toga sam u kampanji. I završavam, dakle definitivno smatram najobičnijom špekulacijom to što se u pojedinim krugovima protura teza o tome, kako članstvo u NATO može biti od koristi nekom pojedincu ili nekoj grupi ljudi. Ja nijesam do sada, zaista, u iskustvu političkom i iskustvu poznavanja funkcionisanja NATO-a, nikada naišao na neku sličnu konstrukciju. Više puta ponavljamo, u NATO ulazi, ne Vlada, u NATO ulazi društvo, u NATO ulazi država. Mi mislimo da će ulazak u NATO učvrstiti bezbjednost Crne Gore. To je razlog zašto se mi za to zalažemo i nema nikakvih drugih skrivenih, a posebno ne privatnih ili grupnih ciljeva.

SONJA DROBAC, TV „Prva“:

Gospodine Đukanoviću, ja ću sada pokušati da najbolje što umijem, budem advokat onih koji imaju skepsu vezano za NATO i onih koji se protive tome. Dakle, koliko sam ja uspjela da shvatim, tri su teze najfrekventnije, pa evo redom. Za malu zemlju kao što je naša, nije dobro da se svrstava u vrijeme kad se svijet dijeli po šavovima hladnog rata. Šta Vi kažete?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Ja mislim da je upravo za malu državu kakva je Crna Gora, pa još malu državu koja živi na ovom prostoru, krucijalno važno da bude u NATO-u. Ponavljam, ne u NATO, kao u Vojnom savezu iz hladnoratovskog perioda, nego u NATO-u, kao jednom sistemu koji baštini političke vrijednosti kojima i mi pripadamo. Zašto je to važno za malu državu, zbog toga što je tu zapravo razlika između takozvanog koncepta pametne odbrane i totalne odbrane. Pametna odbrana koju promoviše NATO, podrazumjeva da se svaka država, a to je posebno važno za malu državu, osloni na nešto što su zajednički servisi NATO-a. Totalna odbrana podrazumjeva da sve morate da razvijate unutar svojih granica i oslonjeno na svoj budžet. Što to konkretno znači? Znači ukoliko, recimo, smo izvan NATO saveza mi ćemo morati da razvijamo i svoju avijaciju, jer ćemo morati da štitimo nebo iznad crnogorske teritorije, a to znači, iz iskustva drugih, da je to nemoguće uraditi, ukoliko nemate makar četiri aviona. Zavisno od tipa i namjene svaki od njih košta između 50 i 100 miliona eura. Da ne ulazim dalje, što to znači kada je u pitanju mornarica, i tako dalje, da ne govorimo o sajber terorizmu i tajko dalje. O svim prednostima koje vam pripadnost jednom sistemu kolektivne bezbjednosti omogućava. Da ne govorim o onim odloženim efektima koje imate, kada se stvori utisak da ste sastavni dio te Alijanse, da ste stabilno područje, da investitori dolaze u vašu zemlju, da ljudi ne odlaze iz vaše zemlje, i tako dalje. Znači generalno, i završavam time, za mene je priča o toj neutralnosti, koja se zagovara za Crnu Goru, izgubila smisao onog trenutka kada je srušen Berlinski zid i kad je porušena stara arhitektura globalnog poretka. Ko što znate više neutralnih zemalja nema. Švajcarska je postala članica Ujedinjenih nacija, Švedska, Austrija, Finska, Kipar i Mlata, i tako dalje, su zemlje koje nijesu članice NATO-a, ali one jesu članice EU, dakle baštine onaj najveći dio vrijednosti koji baštini i NATO i takođe, preuzimaju najveći dio odgovornosti kao da su članice NATO-a. Svaka od ovih država je u ISAF-u. Svaka od ovih država se takođe angažuje i nekim važim drugim mjestima na kojima se rješavaju problemi globalne bezbjednosti, a kao što znate, Švedska i Finska su najavile da će preispitati svoju dosadašnju politiku neutralnosti.

SONJA DROBAC, TV „Prva“:

Ljudi kažu ako može Srbija, zašto ne može Crna Gora?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Ja mislim da ne može ni Srbija, to je moj odgovor. Možda vam je neočekivan odgovor, ali ja mislim da samo treba Srbiju razumjeti. Srbija prolazi jedno vrijeme teške traume, u onom postkonfliktnom periodu poslije 1999. godine i zbog toga mislim da je pametno pažljivo kormilariti tim procesom. Ja sam ubjeđen da nastavak događaja u ovom regionu će i Srbiju uvesti u NATO, ako ne sada, možda za 20 godina, ali ne vidim nikakvu perspektivu Srbije van NATO konteksta, imajući u vidu region u kojem živimo.

SONJA DROBAC, TV „Prva“:

Treća teza je, ako nas autoput sad košta sedam centi po litru goriva koje kupimo, koliko će tek da nas košta NATO?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Pa mislim da sam na to pitanje odgovorio, u okviru odgovora na prvu tezu. Znači mnogo će nas manje koštati pripadnost NATO-u, nego li razvoj takozvanog sistema totalne obrane kao nezavisne države. Ako me pitate koliko košta članstvo u NATO, onda treba kazati da je to stvar pregovora koji slijede nakon upućivanja poziva zemlji. Znači ne treba sada špekulisati sa tim, ali svakako se treba pozvati na neka iskustva. Prema mojim saznanjima Slovenija to članstvo plaća 2,3 miliona eura na godišnjem nivou, a ta članarina se određuje u odnosu na veličinu zemlje i u odnosu na BDP. Tako da ako znamo, otprilike, kakva je odnos veličine zemlje i BDP-a Slovenije u odnosu na Crnu Goru, mogli bismo možda i sada približno izračunati koliko će koštati Crne Goru članstvo u NATO i isto tako doći do zaključka da će servisi koje ćemo dobiti od NATO-a biti neuporedivo vrijedniji od članarine.

SONJA DROBAC, TV „Prva“:

Mislim da smo Jadranka i ja potrošile najmanje vremena, iako kvantitativno ovo stoji kao četvrta teza. Moje pitanje je, ako sumiram sve ovo što sam čula, nekako nije daleko da zaključim, da smo, što se NATO-a tiče, postigli rezultat i sad treba da ga čuvamo do kraja utakmice. A to baš nije svojstveno nama, to su pokazale ove cure iz ŽRK Budućnosti, Varvari su prošli da slave i Adžić, možda da ga pitamo za savjet, i za sve to vrijeme gledamo da neka baklja ne uleti na teren dok utakmica traje. Dakle, moje pitanje je, koja je taktika do kraja utakmice?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Samo ste djelimično u pravu, kada kažete da smo postigli rezultat i da ga treba čuvati. Rekao sam vam, da u ocjeni naših sagovornika iz EU i NATO-a se izriče jedna vrlo objektivna ocjena i onog što smo uradili i onog što treba napraviti. I takođe sam vam rekao, da očekivanja od nas nijesu samo za 2016. godinu nego i za 2015. godinu. I mi moramo puno posla da napravimo tokom ove godine. Takođe, kazao sam vam, mi smo svojom voljom promijenili i program pristupanja Crne Gore EU 2018. godine i akcione planove za pregovaračka poglavlja 23 i 24. Dakle svojom voljom u pregovorima sa evropskim partnerima, oni su učestvovali u svemu tome. Prema tome, mi smo sada direktno odgovorni da ispunimo ono na što smo se obavezali početkom 2015. godine. Pred nama nije samo obaveza da očuvamo rezultat, nego i da stvorimo dosta dobrih rezultata. Neke od njih sam vam pomenu, ja mislim da možemo, ali zaista treba biti u punom pogonu i treba biti besprijekorno odgovoran.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Gospodine Đukanoviću, ja sam mislila da prosto da će se neko od njih dotaći ovih, što bih rekla dnevnopolitičkih tema. Skoro sat, ako ne i više, smo potrošili na priču o globalnim procesima i značajnim temama vezanim za NATO, ali da vam ja onda postavim pitanje. Znete li Vi kako su iscurila ova dokumenta iz državnih organa, ovo što se zove afera Depeše, kako

god ih Vi zvali i da se nadovežem, možda da vam bude tok misli, ranije, ne znamo što se desilo sa aferom Listing. Ruši li neko Igora Lukšića, po vašem mišljenju?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Reći ću Vam, da je postupak utvrđivanja pune istine o tome, kako su se te informacije našle na onim adresama na kojima nijesu bile namijenjene, u toku. Ne pravimo neku policijsku raciju po državnim organima, dakle ne precijenjujemo problem. Kao što ste vidjeli iz sadržaja tih objavljenih depeša, da tu nema ničega što je označeno nekim posebnim stepenom tajnosti niti nečega što je manje, više, nepoznato široj javnosti. Meni se čini da je curenje depeša, prije svega, trebalo da posluži u svrhu anti-NATO kampanje. Po mom sudu i medijsko spinovanje tog problema, kao i nekih drugih problema, ima za cilj da prikaže Crnu Goru, kao državu koja nije dostigla određene standarde, u ovom slučaju u pogledu bezbjednosti dokumentacije, da bi mogla postati članica NATO-a. Međutim, ostavimo taj aspekt, medijske interpretacije i motiva. Dakle, medijske interpretacije, nema nikakve sumnje, ovo je problem. Dakle šta god da je sadržaj tih informacija, ovo upućuje na to, da određene državne strukture, nijesu kvalitetno obavile posao.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Što ćete uraditi sa tim u vezi?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Kao što sam vam kazao, u toku je postupak utvrđivanja kako su te informacije otišle mimo onih adresa kojima su bile namijenjene, i naravno od rezultata te istrage ćemo preuzeti odgovornost prema ljudima i prema strukturama u državi koje su bile u obavezi da se odgovornije odnose prema tim dokumentima. Ponavljam, u ovom slučaju nije riječ o depešama kakve su procurile u javnosti Stejt Departmenta ili sa nekih drugih adresa, gdje postoji neuporedivo veći nivo bezbijednosne kulture i uopšte zaštite bezbjednosti dokumenata. ali sve jedno, ako su mogla ova dokumenta da izađu, izaći će, možda i struktura, neka druga koja su neuporedivo vrijednija i povjerljivija. I zbog toga, mislim da je ovo ozbiljna opomena svim državnim strukturama i da ozbiljna država i ozbiljna Vlade se prema tome moraju ponijeti utvrđujući odgovornost.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Ovo vas pitam zato što nijesmo dobili odgovor ni godinu, dvije, nakon afere Listing, što je stajalo iza te priče, a ostaje nekako utisak, u dijelu javnosti, da se rušio Igor Lukšić, tadašnji premijer.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Teško da bih vam mogao komentarisati to, zaista ne samo što sam bio van vlasti tada i ne samo što zaista se nijesam udubljivao u ono što je tehnologija posla državnih organa. Pratio sam kao svaki informisani građanin i naglašeno politički aktivan građanin, kakav sam bio tada u svojstvu predsjednika DPS-a, ali zaista nijesam ispratio do čega je dovela tadašnja istraga. Smatram da nije dobro da ona nije efektuirana i da nije se došlo do saznanja, čemu je trebala da posluži taj problem koji je lansiran aferom Listing, i čim imate takav jedan slučaj, imate

odlučnu predispoziciju da vam se stvari počnu ponavljati i da vam se problemi počnu ponavljati. Zato mislim da je jako važno da nadležni državni organi sada daju odgovor na pitanje, kako su ovi dokumenti dospjeli u javnost, da bismo na taj način izazvali potrebnu pozornost, kod svih u državi, da se spriječi dalje oticanje dokumenata.“

DRAŠKO ĐURANOVIĆ, dnevni list „Pobjeda“:

Samo da nastavim u ovom kontekstu, da li će vas, možda, ovaj slučaj natjerati da mijenjate sistem zaštite, znamo da nijesu supertajni podaci, ali činjenica da jeste kompromitacija za državu, kada se pojave dokumenta iz diplomatske službe. Koliko ja imam informacija, druge diplomatije drugačije štite i kriptografski i na druge načine dokumenta. Da li će, možda, ovaj slučaj, iako to nije sigurno potpuno bezbjedan sistem, natjerati vlast da mijenja sistem zaštite dokumenata?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Prema informacijama koje sam dobio iz Ministarstva vanjskih poslova, dakle ovo je iskorišćeno i kao povod za izricanje ocjena, koje ste maloprije interpretirali. Da naš sistem u ovom trenutku nije takvog stepena pouzdanosti, da bi mogao garantovati da se program neće ponavljati. Dakle ovo služi kao povod za promjenu sistema i za podizanje nivoa sigurnosti.“

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Draško hoćeš li ti nastaviti ovu priču o Kumanovu ili da ja postavim pitanje Kumanovo, ključna priča regionalna. Čuli smo danas i gospodina Lukšića, da su naše bezbjednosne službe već uključene, da je podignuta na neki način bezbjednost na veći nivo. Imate li Vi neke bliže informacije, jeste li Vi pričali sa nekim iz regiona, o tome što se u stvari u Kumanovu dešava, a ovo vas pitam iz razloga, što se čuju neke ocjene, da je ovdje jednim dijelom i EU odgovorna, jer nije na vrijeme sagledala problem i nekako je region pustila da se sam muči sa svojim problemima?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Iako ste mislili da pobjegnemo od prethodne teme, ja mislim da je ovo logičan nastavak prethodne teme. Ja zaista mislim da je ono što se dogodilo u Makedoniji, ono što se nedavno u formi incidenta dogodilo u Bosni, pa ako hoćete i otvaranje pitanja Sutorine, da su sve to manifestacije nezavršenosti određenih procesa iz perioda posljednje krize na Jugoslovenskom tlu. Na žalost iz tog vremena, kažimo postdejtonskog vremena, ako Dejton uzmemo kao neki graničnik, kao neku prekratnicu, u novijoj političkoj istoriji na ex-Jugoslovenskom prostoru. Sada imamo 20 godina od tada, ali su ostali problemi nefunkcionalne Bosne, ostali su problemi kasnije paralizovane Makedonije na putu evropske i evroatlantske integracije, sa posljedicama koje to porodilo na domaćem političkom i nacionalnom planu i imali smo dugo taj problem na relaciji Beograd-Priština, koji je sada dobio neki zamah i koji sada ima neki kako, tako, povoljan trend u rješavanju. Da li možemo ocijeniti da smo prethodnih 20 godina u postdejtonskom periodu na optimalan način iskoristili? Ne. I danas se otprilike događa ono što su bolji poznavaooci društvenih prilika na ovom prostoru mogli pretpostaviti. U tih 20 godina, po mom sudu, u onoj amplitudi između

kriza na Balkanu, mislim da smo već prošli onaj uzlazni period u toj amplitudi. Period koji je označavao vrijeme slijeganja tla, vrijeme učvršćivanja stabilnosti, vrijeme definisanja konsenzusa o evropskoj integraciji, vrijeme stajanja na put reformi, vrijeme ekonomskog razvoja i mislim da smo sada, već lagano ušli u negativne trendove. I da će se ti negativni trendovi dalje razvijati u onoj mjeri u kojoj se dozvoli da se ta poražena misao iz '90-ih godina, na neki način rekuperira i da ponovo postane politički aktuelna i konkurentna na političkom i društvenom tržištu našeg regiona. Mi se varamo ako mislimo da je vrijeme velikodržavnih projekata zauvijek sahranjeno. Ne, zato sam vam u ovaj kontekst stavio i pitanje Sutorine. Je li i kom razumnom moglo pasti na pamet, da bi se iz Bosne mogao čuti takav ton? Badinterova komisija '90-ih godina, koja je promovisala pravilo, da se među državne granice na prostoru ex-Jugoslavije biti republičke granice nekadašnjih republika, sem ukoliko dođe do sporazumne promjene granica između dvije republike, je bila spasonosna za Bosnu. Da nije bilo toga od Bosne ne bi ostao kamen na kamenu. Prema tome sa svake druge adrese iz regiona ste mogli očekivati da se otvori pitanje relativiziranja granica po Bandinterovoj formuli, sem iz Sarajeva. I dobili ste takvu ideju. Što to potvrđuje? Živimo u regionu koji je jako sklon zaboravu, regionu koji je zato jako sklon ponavljanju grešaka, regionu koji je zbog toga hronično nestabilan, regionu koji je nažalost zbog svoje viševjekovne ekonomske zaostalosti nije u stanju da pokaže demokratski kapacitet, da konzumira sve razlike koje postoje u ovom regionu. Na žalost mi ovdje razlike i dalje ne doživljavamo kao naše bogatstvo, nego kao naš hendikep i onda taj hendikep treba skloniti, tako da čekamo krizu, kada ćemo etničkim čišćenjem ukloniti one čije nam se razlike ne dopadaju. Ja zaista mislim da je sve ovo o čemu sam govorio ubjedljiv argument za ono o čemu smo razgovarali u okviru prve teme. Imamo više nego dovoljno dokaza, da je u dalekoj i novijoj istoriji, da su mehanizmi stabilnosti Balkana nepouzdana i da moramo učvrstiti te mahanizme. I zato je integracija drugo ime za stabilnost Zapadnog Balkana. Kumanovo je jedna od tih slika. Makedonija je paralisana na putu evropskih integracija, Makedonija se kao rezultat toga sve više okretala, da kažem, nekim unutrašnjim, ne znam koliko racionalnim temama. Umjesto da se okreće temama ispunjavanja standarda za evropske i NATO integracije, to je vodilo sve većoj konfrontaciji na političkoj i na nacionalnoj sceni, po oba ta šava je Makedonija ozbiljno uzdrmana, evo već neko vrijeme. I kao rezultat toga imate ovakve incidente. Ja mislim da je sada zaista na ozbiljnoj probi, ne samo makedonska politika, nego evropska politika. Evropi ne treba otvaranje starih rana, Evropi ne treba nova nestabilnost, Evropa mora da pokaže dodatni entuzijazam prema Balkanu, da što brže saniramo otvorena pitanja i u Bosni i u Makedoniji i da pospješimo Beograd i Prištinu da završe posao kojim su krenuli, da bi ovaj region zaista dobio stabilnost i perspektivu razvoja.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Mi smo već vidjeli reklame, sticajem okolnosti, koje smo namjerili nakon ovog prvog bloka. Možete da krenete sa ovim drugim blokom, koji se u stvari odnosi na unutrašnju političku scenu Crne Gore. Draško hoćemo li od tebe?

SONJA DROBAC, TV „Prva“:

Mogu li samo nešto reći regionalno?

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Naravno.

SONJA DROBAC, TV „Prva“:

Jedan dio regionalne priče u kontekstu Makedonije, ideja o prirodnoj Albaniji. To je ono što vaskrsava sa svakim problemom u Makedoniji. Dakle po vašoj procjeni, da li je to realna prijetnja ili je bauk za potkusurivanja politička na Balkanu?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Znate kako, maloprije sam to kazao, nijedan od tih projekata nije mrtav, ni velikoalbanski, ni velikosrpski, ni velikohrvatski, i tako dalje. Svaki od njih će dobiti na glasnosti i aktuelnosti u mjeru u kojoj im se otvori prostor. Taj prostor se zatvara reformama i integracijama. Ja sam više puta potencirao i sad ću ponoviti, problemi na Balkanu jesu problemi koji su najviše nas tangirali, oni su jako tangirali i Evropu. Evropa je, nakon što nastane problem ovdje, ulagala ogroman novac i rizikovala živote svojih građana u vojnim i u civilnim misijama. Jer ovo je pitanje evropske bezbjednosti. Ali nije Evropa malo odgovorna za ono što se događa na Balkanu. Naravno mi smo najodgovorniji, ali je uvijek lokomotiva odgovorna za cijelu kompoziciju. EU je lokomotiva evropske bezbjednosti i evropskog razvoja. Kad god je dozvolila da Balkan padne na marginu njene pažnje, kad god je dozvolila da Balkan u svoj politički i ukupni autizam i da živi po pravilima koja nemaju nikakvog dosluha sa evropskim pravilima, tada su se porađali problemi i onda smo ih morali rješavati. E sad, moramo zajedno zaista da se preispitamo, jesmo li u ovih 20 postdejtonskih godina uložili sve što je trebalo uložiti, počev od najbolje energije i kontinuirane politike i jedne sveobuhvatne strategije, da Balkan integrišemo. Zato sam i govorio, tačno je kada kažemo da je insuficijentna vladavina prava i nivo znanja na Balkanu, ali to nije dovoljno, ako to kažemo i nije dovoljno da mahnemo tim štapom, nego da sebi odgonetnemo zašto je to tako, i kako se to rješava. E mislim da smo Berlinskim procesom, započetim u avgustu prošle godine, na inicijativu kancelarke Merkel, počeli da rješavamo to pitanje. To je povratak pitanjima regionalne infrastrukture, boljeg uvezivanja regiona, zatim boljeg uvezivanja regiona sa Evropom, jer je to slovo A u azbuci ekonomskog razvoja Zapadnog Balkana. Bez toga nema ni vladavine prava ni bilo kog drugog, jer to prosto nijesu autohtoni problemi, to su problemi koji su posljedica ili ekonomske i demokratske zaostalosti ili ekonomskog i demokratskog razvoja,

DRAŠKO ĐURANOVIĆ, dnevni list „Pobjeda“:

Da li mislite da će ova situacija u Makedoniji natjerati, prije svega Brisel, ali i NATO, jer ova politika otvorenih vrata djeluje malo tragikomično, politika otvorenih vrata na koja niko ne ulazi. Da li i oni i Brisel i Vašington, odnosno NATO, kad kažem NATO, mislim na Vašington, da li oni snose dio odgovornosti, jer Makedonija je praktično deset godina na ledu.”

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Ja zaista mislim da se tu niko ne može izuzeti od odgovornosti. Podsjetiću vas 2008. godine i samita u Bukureštu, kada je predsjednik Buš tada najavio ulazak tri države u sastav NATO, a kada je ujutru Grčka uspostavila veto na članstvo Makedonije i od tada traje ta paraliza. Tako

da se ne može niko izuzeti od te odgovornosti. Da li je Makedonija u međuvremenu povlačila baš najbolje poteze u svojoj državnoj politici, vrlo je diskutabilno, ali daleko od toga da bismo odgovornost za ovaj problem sada mogli nasloviti samo jednoj adresi. Ja mislim da je ovo vrijeme za to što ste kazali. Za intenziviranje politike i za intenziviranje prije svega politike Evrope, jer je ovo u zoni njene prioritetne odgovornosti, ali slažem se i odgovornosti NATO-a, ja mislim da se mora prevazići problem koji je paralisao Makedoniju i stvoriti uslove da se obnovi proces povjerenja i političkog i nacionalnog u Makedoniji i da Makedonija zauzme svoje mjesto na putu integracija.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Ima li neko od vas pitanja koja se tiču unutrašnje politike, da bismo krenuli na ekonomiju na ono od čega se živi je već smo sat i 15 minuta.

DRAŠKO ĐURANOVIĆ, dnevni list „Pobjeda“:

Dobro ja ću da skratim.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Molim vas što kraće, sad već moramo pretrčavati.

DRAŠKO ĐURANOVIĆ, dnevni list „Pobjeda“:

Da, imam jedno pitanje u dva dijela. Bez obzira na apsolutnu vlast, vladajuća koalicija apsolutno ne funkcioniše. Pričali smo sad o NATO-u, pa i Vi ste indirektno i vaši koalicioni partneri, mislim na SDP, rekli da vas samo put ka NATO-u vezuje. Međutim dok vas vezuje put ka NATO-u, čini mi se da postoji jedna potpuna blokada sistema, počev od Skupštine, pa do izvršne vlasti. Da li Vi procijenjujete da će ovi naredna dešavanja i u SDP-u i u DPS-u, možda uticati da dođe do raspada koalicije? I imaju li direktno posljedične veze dešavanja na kongresu SDP-a i kongresu DPS-a?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Pa prije svega, složio bih se sa vašom ocjenom o problematičnoj funkcionalnosti vladajuće koalicije i to nije nešto o čemu govorim prvi put. Sjetićete se da sam i u ranijim navratima gostujući na raznim medijima, govorio o tim problemima. Naravno, svako ima svoje viđenje uzroka tog problema i ne pretendujem da ja mogu izreći do kraja nepristrasnu ocjenu ili apsolutnu istinu, ali ovo je prilika da vam kažem što ja o tome mislim. Ja mislim da je temeljni problem, problem posljedica koje ti odnosi proizvode po nacionalne interese. Nije problem ovdje partijski interes, niti bilo koji lični interes. Ovdje je problem posljedica po nacionalni interes. Mi smo na ovaj način, ovakvim funkcionisanjem vladajuće koalicije, tokom posljednje dvije godine, proizveli nedovoljnu efikasnost izvršne vlasti i proizveli smo nefunkcionalnost političkog sistema u Crnoj Gori u cjelini. Kada sam u jednoj prilici, čini mi se prije dvije godine, gostujući na RTCG, kazao da se mi približavamo nekom modelu parlamentarne diktature onda je to bio predmet mnogih diskusija i kritika na političkoj i medijskoj sceni. Plašim se da je vrijeme dalo za pravo takvoj ocjeni. Mi u Crnoj Gori, kao što vidite, pokušavamo da lansiramo jedan ovim političkog sistema. Imamo politički sistem koji je predsjednički sa naglašenom ulogom predsjednika. Imamo političke sisteme koji su

kancelarski sa naglašenom ulogom kancelara. Imamo polupredsjedničke sisteme sa nekom vrstom podijeljene vlasti između Parlamenta i Vlade i s druge strane predsjednika države. Imamo i ove političke sisteme kakav je crnogorski gdje je ustavno projektovana ravnoteža svih grana vlasti. Mi nažalost nemamo takvu praksu u Crnoj Gori u posljednje dvije godine. Posljednje dvije godine se pokušava uspostaviti dominacija Parlamenta i na taj se način eliminiše jedno od fundamentalnih načela funkcionisanja politike u svim demokratskim zajednicama da je parlamentarna većina politička osnova funkcionisanja Vlade. Mi to nemamo. Da li Vi to primjećujete posljednjih godina. Vlada u Crnoj Gori funkcionise kao manjinska vlada. Zbog toga što se uvriježila praksa u Parlamentu da se konstituišu ad-hoc parlamentarne većine nezavisno od onoga što su rezultati parlamentarnih izbora i nezavisno od obaveza koje je svaka partija preuzela prema lojalnom koalicionom partnerstvu. Imamo Vladu koja je na taj način desetkovana, koja je sužena i o tome bismo mogli da pričamo desetinama primjera, veoma zanimljivih. S druge strane imamo opasnost da se na taj način urušava politički sistem, urušava ustavni sistem kojeg smo postavili. Ukazujem na ono što su systemske posledice. Ukazujem na ono što će tražiti vrijeme da se otkloni. Nije problem jedne odluke ili kako bi neko rekao jedne plaže, nego je ovdje problem kreiranje jedne prakse koja urušava ono što smo upisali u Ustav Crne Gore i trebaće vrijeme od više godina da se posledice toga otklone, da se crnogorski politički život vrati u normalni kolosjek i da politički sistem obavlja posao koji je neophodan društvenom razvoju.“

DRAŠKO ĐURANOVIĆ, dnevni list „Pobjeda“:

Kada je već takva situacija zašto DPS nije išao na vanredne parlamentarne izbore.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Samo iz jednog razloga kojeg ste interpretirali u vašem prvom pitanju. Zato što mislimo da treba iskoristiti i minimum šanse da ostvarimo ono što je najstariji nacionalni interes Crne Gore u ovom trenutku, prema našem viđenju, a to je članstvo u NATO. Nama se ukazala realna šansa da i sa ovim nivoom funkcionalnosti možemo ispuniti obaveze koje nas kvalifikuju u NATO. To smatramo najvažnijim ostvarenjem crnogorske državne politike u 2015. godini. Inače ne postoji niti jedan drugi razlog da bismo podnosili taj sadomazohizam. Na taj način hoću da vam kažem da ukoliko bismo nakon razrješavanja pitanja NATO, a na sreću kao što zante uskoro dopijeva redovan termin za organizaciju izbora, nastavili sa tolerisanjem ovoga što sam vam maloprije opisao, onda nam zaista niko ne bi bio kriv. Mi bismo bili najodgovorniji i mogli biste odmah da me prozovete za neiskrenost u ovom prethodnom iskazu. Mi ovo podnosimo da bismo pokušali da dobijemo pozivnicu za NATO. Svi ostali razlozi nas upućuju na organizaciju prijevremenih parlamentarnih izbora, samo što mislim da smo na taj način pokazali odgovornost da smo državne interese podredili svom partijskom interesu.

JADRANKA RABRENOVIĆ, dnevni list „Pobjeda“:

Vezano za DPS-SDP i jedni i drugi, i Vi i Krivokapić, kažete tu ste zbog NATO-a. Vrlo ste saglasni. To je jedina stvar oko koje ste saglasni. Šta ćemo sa Kraljičinom plažom I, II.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Jadranka možemo li taj dio da stavimo u ekonomski dio.

JADRANKA RABRENOVIĆ, dnevni list „Pobjeda“:

Ovo je politički dio. Ljudi se ne slažu oko toga. Oročili su koaliciju do određenog perioda vezano upravo za rješavanje ovih problema. Ovi su problemi sa moje tačke gledišta postali politički.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Jadranka ako se slažete da vam odgovorim na istu temu na jednom drugom primjeru ostavljajući da ako hoćete o Kraljičinoj plaži porazgovaramo u ekonomskom dijelu. Siguran sam da nećete imati prigovora na izbor primjera. Mislim da je vrlo dobar primjer izborno zakonodavstvo. Imali smo najprije zaključke Parlamenta koji su usvojeni uglavnom voljom DF-a i SDP-a, oko našeg koalicionog partnera, o povratku povjerenja u izborni sistem. U tim ocjenama su izrečene ocjene koje su otprilike kvalifikovale neregularnim sve dosadašnje izborne procese. Ostavimo po strani da je dio svih tih izbornih procesa s nama bio i SDP. Na temelju tih ocjena se razvila jedna aktivnost na rekonstrukciji izbornog sistema. Upozorili smo tada da shodno dotadašnjoj praksi krovni izborni zakon, Zakon o izboru odbornika i poslanika, treba usvojiti na inicijativu parlamentaraca jer je tako uvijek rađeno u Crnoj Gori. To smatram demokratskim dostignućem jer smo na taj način bježali od opasnosti da Vlada privileguje vladajuću koaliciju. Međutim, to nije bilo dovoljno nego se ušlo u rekonstrukciju šireg izbornog konteksta sa donošenjem još pet zakona i sjećate se svakog od njih. Upozoravali smo da se ti zakoni neće kvalitetno uraditi. Ne, tada je dominirao politički interes. Politički interes je bio pokazati nelegitimnost DPS-a na vlasti. Kao rezultat toga dobili smo između tih pet zakona i Zakon o finansiranju političkih partija. On je posebna priča. Sjećate se da je za njega autorstvo nosio MANS. On je samo formalno predat u ruke DF-u. MANS nije ni skrivao da ima autorstvo na taj zakon. Da bi se misija MANS-a osnažila pozvana je u pomoć i delegacija EU u Crnoj Gori pa je ona angažovala par briselskih eksperata koji su došli da pomognu na stavljanju pečata na to ustavno nasilje. Oglušilo se o naše upozorenje da je zakon kompletno neustavan. Nijesmo željeli da to dovedemo u pitanje zato što smo znali da je politički cilj da ako dovedemo u pitanje taj zakon da se proglase rezultati lokalnih izbora, to se događalo uoči lokalnih izbora, ništavnim-ne, otrpjeli smo ustavno nasilje, podnijeli prijavu Ustavnom sudu koji je nakon završenih lokalnih izbora od 24 člana tog zakona 20 proglasio neustavnim. Šta su reakcije. Reakcija predsjednika Parlamenta je bila da su politički razlozi važniji od pravnih. Ne znam šta su politički razlozi. Čiji su politički razlozi da se delegitimiše DPS sa vlasti. Drugi komentar je bio na moje pitanje na premijerskom satu - valjda i mi u Parlamentu imamo pravo na jedan neustavni zakon-. MANS je kao nagradu od istog poslodavca, delegacije EU u Crnoj Gori, dobio grant od 150 hiljada eura da bez ikakvog iskustva tobože nadzire lokalne izbore u Crnoj Gori a zapravo stavio se u funkciju opozicije, čak i formalno podnoseći prigovore izbornom procesu u ime opozicije. Dakle mi danas imamo takvu situaciju. Treba li sada da govorimo o tome da imamo povjerenje, sklad i lojalnost u vladajućoj koaliciji ili možda treba da govorimo o tome kako su problemi na obje strane. Ne, nijesu problemi na obje strane. Problemi su vrlo jasno na jednoj strani, koja je protivno onome što je tekovina demokratskih zajednica, SDP je napustila koaliciju

ostavljajući da uživa sve privilegije participacije u izvršnoj vlasti a glumeći pred međunarodnom zajednicom, za koju je mislila da će joj donijeti koji poen, nekog ko je sklon radikalnim promjenama na političkoj sceni Crne Gore. Gospodin Krivokapić, podsjetiću vas, u TV Vijestima krajem 2013. godine rekao je da nije sramota biti obmanut nego je sramota obmanjivati. Sa tim se slažem. Sramota je obmanjivati, sramota je glumiti, da ste dio vlasti a istovremeno rušiti tu vlast kroz mehanizme parlamentarne kontrole.

NEĐELJKO RUDOVIĆ, Dnevni list „Vijesti“:

Gospodine Đukanoviću, pomenuli ste izbore. Nijesam htio to da vas pitam pa ću vas samo podsjetiti na još jedan intervju koji je dao jedna drugi predstavnik SDP-a koji se zove Jusuf Kalamperović prije nekih nepunu godinu. Koji je tada saopštio, a Jusuf Kalamperović je bio potpredsjednik Vlade, bio je ministar policije, saobraćaja, bio je veoma blizak vaš saradnik, da se na izborima u Crnoj Gori ukrade 5-15 odsto glasova. Htio sam da vas podsjetim. Moje pitanje glasi. Kada se analizira aktuelna situacija u Crnoj Gori sve se češće vraćamo makar jedan vijek unazad pa se onda prisjećamo situacije na dvoru kralja Nikole kada je takođe postojao jedan krug takozvanih glavara koji su bili izrazito privilegovani i koji su u suštini bili ekstra profiteri pa se vuku neke paralele sa aktuelnom situacijom u Crnoj Gori. Spletom teških istorijskih okolnosti po Crnu Goru došlo je nažalost do toga da Crnu Goru 1918. godine niko nije imao da odbrani. Neki istoričari to smatraju, između ostalog, izrazom revolta tadašnjih građana Crne Gore upravo tom situacijom na dvoru koja nije bila samo Nikolina ili Danilova nego je počela makar od Rada Tomova. Razmišljate li ponekad o tome. Plašite li se da sistem koji počiva na nepravdi nema baš dugoročno dobru perspektivu.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Znam da sistem koji bi počinjao na nepravdi nema nikakvu perspektivu ali ne mislim da ovaj sistem počiva na nepravdi. Da se vratim na vaš početni komentar, ne znam šta je gospodin Kalamperović mislio kada je to kazao. Gospodin Kalamperović je neko koga veoma cijenim i u političkoj i ličnoj ravni. Vjerujem da je riječ o jednoj slobodnoj interpretaciji. Isto tako vjerujem da bi gospodin Kalamperović kada bi znao da se negdje krađu izbora kao politički odgovoran čovjek ukazao na to i svojim doprinosom pomogao da se uspostavi autentična demokratska volja građana. Što se mene tiče ne znam da se izbora krađu. Ne znam ni za 5 ni za 10 ni za 0,5 odsto. Mislim da smo jedna od država koja je prema ocjenama naših međunarodnih partnera OEBS-a, ODIR-a, Savjeta Evrope godinama unaprijeđivali sve pretpostavke demokratskog izbornog sistema, počev od biračkog spiska. To su njihove ocjene, nijesu moje. Uvijek su do sada ocjene bile da su izborni procesi u Crnoj Gori legitimni, da su izraz autentične volje građana. Nemam niti jedan razlog da vjerujem da se u Crnoj Gori uspostavlja neki sistem nepravde, počev od izbornog procesa. Da li u Crnoj Gori ili bilo kom društvu funkcioniše idealna pravda-ne. Da li živimo tranziciono vrijeme u kojem neke početne profite ne uspostavljaju najpametniji ni najradniji nego najvještiji. Da li se ti procesi razlikuju u odnosu na bilo koju državu koje su prošle proces tranzicije – ne razlikuju. Da li sam ja neko ko je doprinio tome lično-nijesam. Da li sam neko ko brani te ljude koji su možda bili tranzicioni dobitnici –ne. Mislim da nosim veći revolt u odnosu na njih nego bilo ko od vas koji ovdje sjedi. Imao sam očekivanja da bismo mogli na jedan korektniji način, odgovorniji

način uzvratiti državi. Ne ni Vladi ni premijeru. Državi koja im je obezbijedila da u tom vrlo specifičnom vremenu, koje se događa jednom u par vjekova, da postanu važni akteri na društvenoj sceni, da bismo mogli uzvratiti potrebnim nivoom odgovornosti. Oni to nijesu uzvratili. Naše namjere kao vlasti su bile vrlo čiste. Mogli smo sve ovo što se događalo u Crnoj Gori i privatizaciju i sve drugo prepustiti moćnijim igračima sa međunarodne scene. Željeli smo da otvorimo i određeni dio terena i procese za domaće igrače vjerujući da to svaka pametna politika radi i da stvara prostor i za onaj dio igrača na sceni koji će biti i emotivno angažovaniji u odnosu na ono što su interesi države i naroda kojem pripadaju. Da li smo dobili dobar odgovor- ne. Zbog toga vam kažem da nemam nikakvu potrebu da bilo koga branim i štitim. Naprotiv vrlo sam spreman da o tome r otvoreno ali apsolutno ne pristajem na vašu ocjenu da se od strane premijera ili Vlade gradi društvo nepravde te da će zbog toga se moguće ponoviti paralela iz 1918. godine. Ne. Ja vidim probleme, protiv njih se borimo, koliko efikasno i uspješno o tome sude građani na kraju svakog perioda. Ako misle da će to neko bolje da radi od nas oni će to sigurno kazati na izborima.

NEĐELJKO RUDOVIĆ, Dnevni list „Vijesti“:

Ako dozvoljavate postavio bih još jedno pitanje iako ovakav odgovor zahtjeva određeni komentar. Mene zanima gospodine Đukanoviću s obzirom da jedan broj pametnih ljudi ponavlja uporno da Crna Gora može biti uspješna i održiva samo ako je uspješna i ako je tolerantna. Dakle uspješna u svakom smislu počevši od ekonomskog. Međutim, u Crnoj Gori se dešavaju neki procesi koji se uglavnom svode na to da su kritičari vlasti, dakle njihovi oponenti, bilo iz opozicionih redova a više iz ovih drugih medijskih i civilnog sektora bili žrtve prilično brutalne, dugotrajne kontinuirane, očigledno veoma dobro osmišljene kampanje koja se sprovodi preko određenih poslušnih medija. Zanima me da li Vi stvarno mislite da budućnost ove zemlje treba da počiva na poslušnicima i plaćenicima ove vlasti ili budućnost Crne Gore treba da počiva, ipak, na onima koji imaju malo drugačije viđenje i koji misle da Crna Gora treba da bude jedna uspješna, tolerantna zemlja.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Pokušavam dok vas slušam da detektujem na šta mislite kada kažete da su ovdje određeni predstavnici društvenih struktura žrtve. Pokušavam da se sjetim da je neko zbog svog djelovanja u medijima, u NVO sektoru, u opoziciji podnio bilo kakvu žrtvu.

NEĐELJKO RUDOVIĆ, Dnevni list „Vijesti“:

Možete pitati Vanju Čalović. Možete pitati aktere serijala „Minut, dva“, možete pitati mnogo njih.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

A na to mislite. U odgovoru na vaše pitanje da kažem sledeće. Ubijeđen sam da će crnogorsko društvo biti uspješno u mjeri u kojoj bude na pravi način iskoristila sve svoje vrijednosti. Prirodni resursi su jedan dio tih vrijednosti. Na sreću mislim da ih imamo puno neiskorišćenih i puno komparativnih prednosti i na tome temeljim svoj optimizam ekonomskog razvoja. Nije floskula da su ljudi u Crnoj Gori posebna vrijednost i da se tu ogleda uspješnost politike da stvori takav ambijent u kojim će svi ljudi moći da ispolje ono

što su njihovi potencijali. Dio njih će se politički angažovati, dio njih neće ali će biti jednako tako dragocjeni Crnoj Gori u nauci, kulturi, medijima, sportu i u bilo kojoj drugoj oblasti. Ne mislim da je perspektiva bilo kog društva dobra ukoliko bi se oslanjala na poslušnike. Duboko sam ubijeden da crnogorsko društvo danas nije tako. Ako smo maloprije iskazali potpunu nesaglasnost oko stanja medijskih sloboda a pozvao sa vas da o tome sudimo i na osnovu toga koliko je bilo susprezanja i skrupuloznosti u odnosu na pisanje medija koji su imali nesporan javni legitimitet. Ja sam svoj legitimitet sticao na izborima nijesam ga dobio u nasljedstvo, onda mi to daje za pravo da se apsolutno ne slažem sa vašom ocjenom o stanju sloboda i o sistemu vrijednosti u kojem se prema vašoj tvrdnji favorizuju poslušnici. Što se tiče oslonca za vašu tezu vezano za neka navodna zlostavljanja ljudi koji su zaposlenici u medijima ili aktivisti NVO sektora i tu ne dijelim vaše mišljenje. Mislim da je važna pretpostavka za razvoj jednog društva da ono bude otvoreno u punom značenju te riječi i da otvoreno razgovara o problemima koji se dešavaju na javnoj sceni. Ne mislim da je Vanja Čalović doživjela medijsku kritiku zbog svoje pripadnosti MANS-u nego zbog jednog ponašanja koje je u sukobu sa javnim moralom. Jednog ponašanja za koje većina crnogorske javnosti zna da je Vanja Čalović akter toga što je u potpunom sukobu sa javnim moralom uopšte. Naravno, postoje i ljudi u javnosti, u medijima koji žele da zatvore oči pred tim zato što im to posluži kao teza za postojanje medija koje bi trebalo ugasiti i postojanje poslušnika koji su iznajmljeni od strane vlasti. Nije riječ uopšte o tome. Riječ je u ovome da moramo otvorenije pričati o onome što znamo ne samo ja, niti bilo koja tajna služba, niti što zante vi, što znaju svi, vaše kolege u vašem mediju ali se samo iz svog sebičnog interesa pokatkad pretvaramo da nešto ne znamo -što znamo. Ukoliko mislite da treba prećutkivati neke stvari zato što je riječ o ovom ili onom značajnom javnom djelatniku tu se uopšte ne slažem sa vama. Ne mislim da treba da promovišemo kao uzor nešto što je izraz bolesti. Ne mislim i o tome treba pošteno razgovarati. Mislim da tu treba da nam pomognu institucije. Dva puta je zajednički Parlamentarni odbor Crnogorskog i Evropskog parlamenta prozvao državnog tužioca da objasni o čemu se radi. Postoji samo jedan potez koji taj državni tužilac treba da uradi a to je da da Forenzičkom centru izvan Crne Gore da kaže o kome je riječ. Da onda znamo li je to nešto s čime treba da se diči Crna Gora ili je to nešto diskreditujuće za osobu koja pokušava da uspostavlja pravila javnog morala u jednoj zajednici.

NEĐELJKO RUDOVIĆ, Dnevni list „Vijesti“:

Gospodine Đukanoviću Vi ste legalista. Ne znam odakle vam dokaz za to što tvrdite i za konkretno direktoricu MANS-a. Podsjetiću vas na 2002. godinu kad smo imali svjedočenje u kojem ste pominjani i vi. Ako već nešto tako tvrdite onda bih volio da se pozivamo na argumente.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Bitna je razlika, Vi se sjećate.

NEĐELJKO RUDOVIĆ, Dnevni list „Vijesti“:

Sjećam se.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Bitna je razlika.

NEĐELJKO RUDOVIĆ, Dnevni list „Vijesti“:

Sjećam se i tada je bilo pitanje javnog morala.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Apsolutno. Tada sam pozvao porodicu dotične osobe da dođe da joj pomogne da se ne osjeti usamljenom kao što se osjetila u određenoj fazi sudskog procesa. Pozvao sam Europol i FBI da dođu i da joj pruže zaštitu ako se osjeća nezaštićeno od strane države i da realizujemo sudski proces koji će pokazati da je u pitanju jedna grozna manipulacija. Sve što je na tu temu napisao i kazao advokat Pipervić je tačno. Sve. U tadašnjoj manipulaciji koju su organizovale određene obavještajne službe izvan Crne Gore i u čijoj je realizaciji učestvovao tadašnji ministar unutrašnjih poslova Crne Gore, a vjerovatno iz neznanja toj aferi služili i brojni drugi ljudi iz crnogorskog sistema, pokušalo se po ko zna koji put u susret nekom važnom događaju, tada u susret organizaciji referenduma, riječ je o 2011. godini kada još uvijek ne razgovaramo o Beogradskom sporazumu i odlaganju referenduma nego pričamo o organizaciji referenduma, pokušali su se diskreditovati ključni ljudi akteri referendumske politike. Tada sam kazao-hajde da organizujemo proces i da vidimo o čemu se ovdje radi. Umiješao se tada OEBS i predložio da iz zdravstvenih razloga evakuišemo tu osobu iz Crne Gore. Obećali su tada meni i sudu da će biti dostupna u svakom nastavljenom sudskom procesu da bi se 15 dana iza toga pravili ljudi da ne znaju gdje je ona, iako svi znamo da su je preko Beča evakuisali u Kanadu gdje i danas živi. Dajte da ne pričamo u zagonetkama. Dajte da pričamo o vrlo zanimljivim temama. Ova tema je jako različita u odnosu na prethodnu temu koju smo otvorili. Nema tu nikakvog dvojnog morala s moje strane. Naprotiv. I tada i danas sam insistirao -rasčistimo tu stvar. Pitate me odakle znam. Znam kao što i Vi znate. Ne očekujem da mi priznate. Znam kao što i svi iz Vaše medijske kuće to znaju. Svi. Ali naravno, vama Vanja Čalović služi da biste ostvarivali svoju misiju pokušaja kritike do rušenja aktuelne vlasti. Sve je to legitimno. Na tome vam ne zamjeram. Samo kažem ajmo da odavde zajedno, ne samo ja nego i vi- sjutra napišite tekst i pozovite državnog tužioca da uradi ono što traži zajednički Odbor Evropskog i Crnogorskog parlamenta. Da pozove Forenzički centar iz Brisela i da provjerimo o kome je riječ na fotografiji. I da nakon toga stavimo tačku na to pitanje je li u pitanju heroína koja nastavlja sjajnu tradiciju crnogorskih majki hrabrosti ili je u pitanju nešto drugo.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Sonja.

NEĐELJKO RUDOVIĆ, Dnevni list „Vijesti“:

Vesna dozvoli. Ovdje je saopšteno da sam ja obmanuo javnost.“

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Nije saopšteno da si ti obmanuo javnost. Vrlo smo precizni.

NEĐELJKO RUDOVIĆ, Dnevni list „Vijesti“:

Ako govorite o snimku, Vi ste snimak gledali, ja ga nipočemu ne mogu vezati za gospođicu Čalović.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Gledao sam kao i Vi iz medija, ništa više.

NEĐELJKO RUDOVIĆ, Dnevni list „Vijesti“:

Malo mi je neobično da bez argumenata saopštavate sve to.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Reći ću.

----- REKLAME -----

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Ponovo smo u studiu Atlas TV „U raljama života“ poštovani gledaoci sa premijerom Đukanovićem. Nakon ove debate između gospodina Đukanovića i novinara Vijesti Neđeljka Rudovića ja ću da nastavim i da postavim pitanje prosto da ne ostanemo nedorečeni da li Vi zaista mislite da je snimak gdje se pojavljuje Vanja Čalović trebalo da bude objavljen u medijima. Prosto da se nadovežemo i da ne ostavimo građane uskraćene.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Naravno da ne i ja mislim da je to pitanje profesionalnih i etičkih standarda u novinarstvu o kojem sam govorio, ali jednako tako želim da vas podsjetim ne mislim da je trebalo da bude objavljeno mnogo toga drugog prije ovih snimaka. I to nije nikakav incident. To je nažalost postalo pravilo neprofesionalnog ponašanja u jednom broju medija. Vrlo često sam bio žrtva takvih objava u crnogorskim medijima i završavam time. Kada se to već dogodilo i to je bio predmet polemike gospodina Rudovića i mene. U odnosu na to zna se kako se reaguje. Kada se pojavio problem 2001. godine kojim sam pokušao biti ja optužen da se bavim trgovinom ljudima i Bog zna kakvim nemoralom kazao sam dajte da stvorimo sve uslove uz učešće međunarodnih struktura za sudski proces. Ja sad samo očekujem od aktera ovog događaja da kaže pozivam nadležnu državnu strukturu ili državnog tužioca da organizuje radnje koje će kazati da li je ovdje riječ o monstruoznoj konstrukciji ili nije.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Sonja evo da i ti dođeš na red.

SONJA DROBAC, TV „Prva“:

Imamo informaciju vezano za BBM.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

A da. Da ne zaboravam. Evo dobro što je me Sonja podjesticila. Imamo informaciju da preko kablovskog operatera BBM ima nekih prekida i da se ne može baš gledati i da najavam da će

repriza ove emisije biti sutra u prime time na Atlas TV u 20 sati i 15 minuta. Tako da svi oni koji nas večeras ne mogu gledati u punom kapacitetu mogu gledati reprizu sutra.

SONJA DROBAC, TV „Prva“:

Dva moja pitanja vezana za uslovno rečeno unutrašnju politiku. Više čini mi se za organizaciju. Kada čitamo saopštenje sa sjednice Vlade vidimo da ste često veoma oštri prema saradnicima. Što bi se reklo dijelite žute kartone međutim ne vidjesmo ni jedan crveni do sad. Zašto ste tako bolećivi kada treba dodjeliti crveni karton? I recimo moj prvi izbor je slučaj Numanović.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Slučaj Numanović. Znači ja vjerujem da su saopštenja sa sjednica Vlade zaista autentičan izraz onoga što se događa na sjednici Vlade. Ja članove Vlade zaista doživljam kao kolege sa kojima djelim odgovornost za uspješnost izvršne vlasti u Crnoj Gori. Imam dakle u vidu i svoju posebnu poziciju kao neko ko je selektirao taj tim. Vrlo često potenciram da kažem pitanje odgovornosti svakog pojedinaca u vlasti. Mislim da je poželjno da se u određenom trenutku funkcionisanja Vlade dogode i određene promjene u sastavu. Dio tih promjena sam preduzeo nedavno. Podsjetiću vas da bi te promjene bile još obimnije da je prethodno urađeno ono na čemu sam insistirao. Da je učvršćena politička platforma za djelovanje te Vlade. Podsjetiću vas dugo sam odlagao te promjene u Vladi ostavljajući prostora od nekoliko mjeseci da postignemo saglasnost oko nekih ključnih razvojnih pitanja. Pošto se to nije dogodilo i pošto mi se jasno ukazao ovaj scenario o kome sam maločas odgovarao ma pitanje vašeg kolege Đuranovića, da ćemo ovu Vladu imati u onom mogućem stepenu funkcionalnosti do ostvarenja tog što je najvažniji cilj državne politike, a činilo mi se racionalnijim da napravim onaj obim promjena koji sam napravio, koji nije bio mali. Da ne ulazim u dublje zahvate računajući da ćemo vjerovatno uskoro u 2016. godini imati redovne parlamentarne izbore i stvoriti uslove za potpuniju kadrovsku obnovu Vlade. Da li je to isparavan rezon ili ne, nisam ni sam siguran. Ne insistiram na njemu. Što se tiče vašeg pitanja oko ministra Numanovića, vidio sam to pitanje koje je pokrenuto. Znam takođe da se državni tužilac bavi sada tom istragom. Uskoro ćemo dobiti rezultate te istrage. Ja podsjećam da svaki ministar ima pravo na 24 časa korišćenje službenog automobila. Da li je ovdje bilo nekog nezakonitog ponašanja vidjećemo iz izvještaja tužioca. Ja sam potpuno siguran da će se zavisno od tog izvještaja jedan odgovoran čovjek kakav je ministar Numanović sam određivati svrsishodnosti svog angažovanja u Vladi.

SONJA DROBAC, TV „Prva“:

Oćemo li da idemo na ekonomiju? Imam još nekoliko pitanja, ali čini mi se da je ekonomija vrlo bitna.“

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Da idemo na ekonomiju ali da ne idemo na reklame, jer smo ih već vidjeli. Samo da ja dam kao uvodno pitanje za ovaj ekonomski blok. Gospodine Đukanoviću danas su počeli zvanično radovi na izgradnji prve dionice autoputa, najznačajnijeg infrastrukturnog objekta u Crnoj Gori. Nije bilo slavlja. Svi mi pamtim Gornje Mrke od prije šest godina. Jeste li se tada opekli

pa nije bilo nikakvog zvaničnog onako velikog početka? I u kontekstu ovog pitanja hoćemo li osjetiti još neki namet običnom građaninu zbog autoputa, direktan?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Što se tiče slavlja svjesno smo ga izbjegli. Kao što ste i sami primjetili prije nekoliko godina smo zahvaljujući specifičnim okolnostima da je tada u ulozi glavnog partnera bila jedna hrvatska kompanija Konstruktor koja je tada imala uvjerenje da je zatvorila finansijsku konstrukciju za realizaciju tog projekta putem javno-privatnog partnerstva smo organizovali jednu proslavu u prisustvu tri premijera, premijerke Kosor, premijera Cvetkovića i mene. Nažalost pokazalo se da je to razorno dejstvo ekonomske krize u Evropi bilo takvo da ne samo Konstruktor nego ni bilo ko drugi od tadašnjih aktera nije bio u stanju da zatvori finansijsku konstrukciju i kao što vidite u međuvremenu je potpuno unište i taj model javno-privatnog partnerstva kao model gradnje autoputeva ne samo u Crnoj Gori nego i šire. U međuvremenu smo promjenili model i počeli da realizujemo taj najznačajniji razvojni projekt u Crnoj Gori putem kreditnog zaduženja kod kineske banke. Stvoreni su uslovi za početak radova. Oni su danas zvanično počeli što znači da počinje odbrojavanje od 48 mjeseci za završetak, prve dionice, prioritetne dionice Smokovac - Mateševo. Smatram da je to veoma važan događaj za Crnu Goru i veoma važan pokretač i multiplikator ukupnog ekonomskog života u Crnoj Gori. U naredne četiri godine će se samo po tom osnovu potrošiti 809 miliona eura što znači da će to biti važan impuls ekonomskog dinamizma u Crnoj Gori. Uz ono drugo što se događa na planu razvoja turizma, u oblasti energetike, u oblasti proizvodnje hrane vjerujem da nam to sve sa pravom uliva optimizam da će Crne Gora zaista nastaviti da bude ono što danas već jeste, a to je najdinamičnija ekonomija na prostoru Zapadnog Balkana.“

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

A nameti direktni. Takse na gorivo. Hoće li nas još nešto sačekati skoro?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Što se tiče nameta ne vjerujem da nas još nešto može sačekati kao što ne vjerujem da je ovaj namet nešto što je zaslužilo taj stepen javne kritike. Mi smo u situaciji u kojoj je došlo do pojeftinjenja benzina iskoristili naknadu od sedam euro centi da njome rješavamo pitanje djelimičnog finansiranja autoputa i da dva eurocenta iskoristimo za finansiranje reprezentativnog sporta imajući u vidu da je sport jedan vrlo važan resurs države Crne Gore za koji uvijek nedostaje finansijske podrške zbog mnoštva prioriteta koji preteču sportske potrebe, a nasuprot tome upravo u sportu postizemo najbolje rezultate o čemu svjedoči sinoćnji rezultat naših rukometašica. Znači u takvim okolnostima smo procijenili smo da treba uraditi ono što smo ranije radili i što rade okolo nas, a to je da korisnike motornih vozila dakle korisnike autoputa opteretimo sa jednim doplatkom na cijenu benzina da bismo na taj način rješavali određene deficite koje generiše takav razvojni projekat kao što je projekat autoputa. Naravno to je poslužilo kao kritika Vlade i kritika premijera zbog priče o luksuzu. Ne treba mene ubjeđivati da je u 21. Vjeku benzin nije luksuz, ali sam spreman uvijek da otvorim razgovor o tome, a šta je to drugo što bismo trebali dodatno oporezovati. Investitore da bismo ih dodatno otjerali ili možda ulje, brašno, šećer, mlijeko. Šta?“

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Drugi stan recimo.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Kada bacimo pogled na crnogorske ulice ne možemo, a da ne primjetimo da je ipak vozni park Podgorice na nivou onoga kojeg ćemo vidjeti u Londonu ili u Parizu. Drugo, da se u Podgorici vozi i kad treba i kad ne treba. Znači mi ne pričamo o oporezivanju nečega što je nasušna životna potreba, nego o logičnom zahvatanju iz cijene jednog proizvoda onoga što će možda korisnike automobila uputiti na racionalniju potrošnju.

SONJA DROBAC, TV „Prva“:

Moje pitanje je u čemu je problem? Ako sa jedne strane slušamo priče o iseljavanju sa sjevera, ljudi nemaju posla, ne mogu da dođu do posla a sa druge strane samo ovo što sam danas našla pripremajući se za ovaj razgovor Donji Kokoti farma pilića 400-500 eura plus smještaj nema niko da se javi. U Vijestima čitam komunalno Budva traži čistače 440 eura plus smještaj niko se ne javlja. Vidjela sam podatak Plantaže su raspisale konkurs za 560 sezonaca javilo se 80 ljudi iz Crne Gore. Dakle gdje nastaje kratak spoj?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Pa znate ja mislim da kratak spoj nije kratak spoj već vrlo dug spoj i da je on upravo zato što je dug proizveo određene mentalitetske probleme. Mi čini mi se nikako na pravi način da sagledamo uzroke problema. Ja sam više puta ovdje izrekao ocjenu da je riječ ne o višedecenijskim nego viševjekovnim problemima. Mi predviđamo da se Zapadni Balkan dotle dok se Zapadna Evropa razvijala, najčešće ratovao. Da je gubio vrijeme, da kažem, u svojim unutrašnjim tjeskobama i u svojim lutanjima po balkanskim stranputicama i da bismo danas htjeli da za devet godina nadoknadimo ta vjekovna zaostajanja. Nema govora o tome. To može očekivati ili samo neko ko je beznadežno nekompetentan ili što je često u crnogorskom slučaju riječ to može javno promovisati neko ko je lično nezadovoljan svojim društvenim statusom pa na taj način kritikom svega i svačega, kritikom aktuelnih procesa pokušava skrenuti pažnju na sebe i otvoriti prostor za ostvarivanje nekih svojih javnih ciljeva i interesa. Dakle vrlo često će te čuti ocjenu u javnosti da se danas živi maltene nikad gore u crnogorskoj istoriji. Svi podaci o kojima govorite upućuju na suprotno. Mi smo u zadnjih, obično kao prekretnicu uzimamo početak novog milenijuma, znači u zadnjih 15 godina od 2000. godine više nego duplirali naš BDP per capita. Danas je on nešto iznad 5.500 eura i najveći je u regionu. Mi smo u tom u tom istom periodu zaposlenost povećali sa 113 hiljada zaposlenih 2001. godine na 173 hiljade 2014. godine. Mi smo nezaposlenost u tom istom periodu smanjili sa 80 hiljada na 43 hiljade. Mi smo u tom istom periodu prosječnu platu sa 180 maraka odnosno 90 i nešto eura povećali na 472 eura u martu 2015. godine. Mi smo prosječnu penziju više nego utrostručili. Mi smo u tom istom periodu povećali za 30 odsto povećali broj stambenih jedinica. Mi smo smanjili broj podstanara i procentualno u crnogorskom stanovništvu sa 8,2 odsto na 7,4 odsto. Mi smo mjereno u UNDP-ovim pokazateljem stepena razvijenosti u odnosu na kvalitet života ljudi danas na 51. mjesto od 190 i nešto zemalja. Dakle i po tom pokazatelju smo ne samo ispred svih zemalja Zapadnog Balkana nego smo ispred Rumunije i Bugarske. To su statistički pokazatelji sa kojima ne

možemo polemisati. Mi na žalost imamo ovdje jednu praksu u Crnoj Gori u kojoj kažemo što su više činjenice protiv nas to gore po činjenice. Ovo su činjenice. Prema tome neće biti da smo u Crnoj Gori živjeli u blagostanju pa sad živimo u siromaštvu nego čini mi se da idemo jednim realno mogućim tempom razvoja. U kontinuitetu su naše godišnje stope u zadnjih desetak godina po 3,2 odsto godišnje. To nije dovoljno ako želimo da sustižemo Evropu mi moramo ući u zonu rasta od četiri do pet odsto godišnje i planirali smo u narednom trogodištu 2015., 2016. i 2017. godine da dođemo do stope od četiri odsto i vjerujem da nam svi ovi projekti o kojima govorimo najbolje služe dostizanju tog cilja. Ali i time završavam jako opširan odgovor, znate mi se ovdje suočavamo sa jednim nerealnim očekivanjem ljudi. Očekivanje jednog broja ljudi evo sad smo nezavisni, a ne živimo bolje. Nećete nikad živjeti bolje nezavisni, zavisni ako ne radite bolje. Mi smo nezavisnošću spriječili zloupotrebu, manipulaciju, Topčiderske česme kojom je prelivan bezvrijedni novac u Crnu Goru. Sada toga više nema. Sada smo sami pred ogledalom. Taj lik nam se baš i ne dopada najbolje, ali moramo prvo pogledati u ogledalo da bismo krenuli da otklanjamo deformitete na njemu. Moramo početi da ih otklanjamo. Nećemo živjeti bolje ukoliko čekamo da nam nezavisnost riješi naše probleme. To je odgovor na vaše pitanje da imate poslove da se ne mogu popuniti poslovi u Plantažama. Da imamo poslove koji se ne mogu popuniti u turizmu. Kao što vidite živo su zainteresovani poslodavci u turizmu da se ne primjeni Zakon o strancima da bi mogli i dalje da uvoze radnu snagu iz regiona zato što ja ih donekle razumijem, imaju probleme sa animacijom i sa kvalitetom rada domaće radne snage. Imamo ovakve probleme sa farmama o kojima govorite. Vjerovatno je to sve posledica, da kažem, ovog dugog taloženja jednog problema koji je sada u izvjesnoj mjeri mentalitetski i moramo promjenama sistema stvarati stimulanse koji će mjenjati tu nepovoljnu realnost.

SONJA DROBAC, TV „Prva“:

Moje drugo pitanje je vezano za nerealna ili realna očekivanja. Dakle našla sam podatak Hrvatska je poredeći 2013. i 2014. godinu imala četiri puta više stranih direktnih investicija. Četiri puta. Vaši rezultati u uporednom periodu nisu ni približni.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Govorite o poslednjoj godini?

SONJA DROBAC, TV „Prva“:

2013. i 2014. godina kada se porede. Uzgred nisam mogla da nađem podatak za nas. Različite su od Privredne komore i Narodne banke . Ali šta je moje pitanje. Mislim da je pošteno da građani znaju šta za svakoga od nas običnog svijeta znači ako izostanu strane investicije u Crnoj Gori? Šta znači za penzionere, šta znači za prosvjetu i zdravstvo? Dosta se pričalo o tome zašto neki investitori ne bi trebalo da budu tu i tako dalje. Malo se priča o tome šta su posledice. Možete li da mi konkretno odgovorite uslovno rečeno po ciljnim grupama?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Naravno. Naš model ekonomskog razvoja je u značajnoj mjeri oslonjen upravo na direktne strane investicije. Procenat učešća direktnih stranih investicija u crnogorskom GDP-u u

posljednjih deset godina je između 18 odsto i 19 odsto. To je izuzetno visok procenat. Kad se procenat od deset odsto učešća direktnih stranih investicija u GDP-u smatra uspješnim. U tih deset godine u Crnu Goru je ušlo nešto preko 5,1 milijardi eura direktnih stranih investicija. Ne dovodim u pitanje procenat rasta Hrvatske tokom zadnjih godina, ali ću vam odgovoriti možda najubjedljivije ciframa. Taj se takođe pokazatelj najbolje objektivizira kada se dovede u odnos na broj stanovnika. U Crnoj Gori 2014. godine po svakom stanovniku imamo 570 eura direktnih stranih investicija. U Hrvatskoj 230 eura po glavi stanovnika. U Srbiji 190 eura po glavi stanovnika. Dakle Crna Gora i dalje ubjedljivo prednjači u pogledu priliva stranih investicija i uticaja stranih investicija na tempo našeg razvoja. Naš tempo je bio ovakav kakav sam vam maločas kazao uprkos padovima 2009. godine kada smo imali pad, recesiju od 5,6 odsto i 5,7 odsto pa smo i 2012. godine, ako se sjećate, imali pad. Znači uprkos tome kada se ispegla zadnjih 15 godina to je 3,2 odsto na godišnjem nivou, jer smo onih godina predkriznih imali prosječne stope rasta između osam odsto i devet odsto. Šta to govori? To govori da mi resurse imamo pa čak i bez toga znamo kada kažemo da nismo iskoristili više od 30 odsto naših hidroenergetskih potencijala. Nismo iskoristili ni 30 odsto naših potencijala u turizmu. Manje od toga naših potencijala u proizvodnji hrane. Dakle nama sada zaista treba i jedan dugoročno održiv koncept i pametan koncept korišćenja naših resursa i komparativnih prednosti. Ja mislim da je jako važno da nastavimo sa unapređenjem poslovnog ambijenta za očuvanje i priliv novih direktnih stranih investicija. Šta znači izostanak? Ja sam već to jednom kazao i želim da vam ponovim, svako ko želi bilo šta neodgovorno na planu odbijanja direktnih investicija, a brojne su političke ličnosti ne sad više samo iz svijeta opozicije nego i strukture vlasti koje su direktno radile protiv toga čine najteži mogući zločin protiv nacionalnih interesa Crna Gore. To sam rekao i ponoviću i hoću i dalje da vam kažem svaki svoj sledeći dan proveden u ovoj vlasti ili na javnoj sceni Crne Gore ću iskoristiti u namjeri da to dokažem. I da one ukoliko Crna Gora bude zaista efikasno napredovala kao pravna država, i da one koji su to radili protiv nacionalnih interesa Crne Gore privedemo pravdi. A ukoliko Crna Gora ipak bude sporije napredovala onda da makar vrlo jasno i precizno odredimo njihovo mjesto na političkoj i na javnoj sceni u novijoj crnogorskoj političkoj i društvenoj istoriji, jer mislim da je riječ o ozbiljnom umišljaju koji nažalost tragično završava po crnogorske nacionalne interese. Eliminacija, zaustavljanje razvojnih projekata u Crnoj Gori i odbijanje stranih investitora zapravo jeste sve ovo što ste kazali. Gubitak radnih mjesta, samim tim gubitak poreza i doprinosa u budžetu, samim tim gubitak pretpostavljenog rasta i profesorskih i ljekarskih i policajskih i sudskih plata i penzija i svega drugog. Prema tome ja zaista mislim da onaj ko to radi počev od onih iz reda opozicije prizivali strane investitore da ne dolaze u Crnu Goru do onih koji danas proizvode probleme da bi strani investitori otišli iz Crne Gore rade svjesno ili nesvjesno zločin protiv interesa Crne Gore.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Možemo li preći evo Jadranka je najmanje pitanja postavila, a ona je najviše zainteresovana za ovaj ekonomski dio.

JADRANKA RABRENOVIĆ, dnevni list „Pobjeda“:

Uh ja imam svašta iz ekonomije. Da vidimo kod ovih investitora. Kažete strani investitori. Mi imamo više od dvije milijarde eura domaće štednje. To je skoro 75 odsto našeg GDP-a. Zašto ne koristimo model ne većinskog vlasništva nad nekim objektom, proizvodnim pogonom ili ne znam nekom privrednom varijantom nego korporativni, odnosno više vlasnika pa da se korporativno upravlja sa tim? Hajdemo uzeti primjer Drugog bloka Termoelektrane koji na primjer neće da grade A2A, a na primjer bi mogao da bude građen domaćim kapitalom o kojem ja pričam bez obzira što ste Vi rekli da su nas neki od domaćih investitora vas razočarali. To je jedno pitanje. Drugo pitanje se odnosi na to da su naši poslodavci i naši radnici su iste gore list. Imaju iste mentalitetske sklonosti i sada Vi meni objasnite dokle će naša Vlada i Vi na čelu te Vlade mjenjati zakone i činiti sve što je moguće u korist tih istih poslodavaca, a na štetu radnika, ovdje mislim kod radnog prava mislim da se mnoge stvari rade na štetu radnika, a da pri tome dozvoljavate tim istim poslodavcima da ne plaćaju ni poreze ni doprinose i samim tim ugrožavaju i penzijski i zdravstveni sistem i kompletan sistem funkcionisanja države. Jer ja mislim da bi se da imamo poreski sistem i poresku disciplinu, da bi se mnoge stvari i probleme koje imamo i izmišljamo nekakve zakone i penzionišemo ljude iz ove i one oblasti koji su zdravi pravi i mogu da rade. Mislim na ove lex specijalis koje ubacujemo oni bi nam bili nepotrebnim jer bi sistem sam od sebe počeo da rješava stvari sa velikom poreskom disciplinom koja je jako bitna u ekonomiji generalno.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Dobro, dobro da odgovori.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Da ne zaboravim. Dakle zašto ta štednja i zašto ti depoziti u bankama nijesu u funkciji realizacije razvojnih projekata je zaista pitanje na koje je teško odgovoriti. Posebno je meni teško odgovoriti, jer ni ja to najbolje ne razumijem moram da vam priznam. Ono što je današnja bankarska praksa komercijalnih banaka u Crnoj Gori meni nije razumljivo. Neko će možda kazati da je to moj problem, ali dozvolite nisam samo diplomirani ekonomista nego neko ko 25 godina radi ove poslove i sve te alibije koje sam čuo, a to je da imamo probleme najprije sa finansijskom pa ekonomskom krizom, pa da je prilično limitiran manevarski prostor za funkcionisanje ćerki banaka u odnosu na njihove majke koje su izvan Crne Gore i koje su u ozbiljnim svojim problemima u centralama. Pa onaj argument koji je vrlo često potezan o visokom učešću loših kredita u strukturi ukupnih kredita koji su dale crnogorske banke u onom periodu kreditne ekspanzije 2005. 2006. 2007. godina, pa čak i 2008. godina. Sve ti zaista ne može da stoji kao argument da imate ovu količinu novca. Dakle imate raste depozita. Novac je roba kojim oni trebaju da upravljaju i kakvu su računicu oni pronašli. Oni su našli računicu da daju jako male gotovo beznačajne kamate na depozite da bio na taj način mogli da opravdaju svoj jako mali angažman u plasmanu tog novca kroz kredite za razvojne projekte po vrlo skupim cijenama. Čak i danas kada je bitno promjenjena evropska bankarska praksa kada su zahvaljujući ovim intervencijama Evropske centralne banke dodatno pojeftinili krediti na evropskom finansijskom tržištu Vi danas i dalje imate problem gomilanja depozita u bankama i jako slabog angažmana uprava komercijalnih banaka da se zaista umješaju na tržište razvojnih projekata. Da ne govorimo o domaćim poslodavcima. Bio

sam svjedok pokušaja investitora na Luštici koji je pokušavao da pronađe na domaćem bankarskom tržištu desetak miliona eura ne zato što je bio da kažem osuđen na taj zahtjev nego prosto zato što mu se činilo logičnim da ako realizuje tu investiciju u ovoj zemlji da je logično da se može zadužiti u domaćem sistemu pod regularnim uslovima za jedan zdrav projekat. Dakle nije mogao jako dugo. Ne znam da li je kasnije pronašao put do neke banke. Jako dugo nije mogao da obezbjedi taj iznos kapitala. Mi stvarno tu imamo ozbiljan problem. Ozbiljne neracionalnosti. Kada se tome doda i saznanje do kojeg smo došli da je jedan broj domaćih banaka svoju likvidnost značajno koristio za pokrivanje problema u funkcionisanju u svojim centralama, dakle depozitima domaćih fizičkih i pravnih lica, to onda samo dodatno potencira važnost jedne efikasne regulacije od strane regulatora u toj oblasti a to je Centralna Banka Crne Gore. To je prvo pitanje i drugo. Evo Vesna je bila u pravu već sam zaboravio.

JADRANKA RABRENOVIĆ, dnevni list „Pobjeda“:

Dokle ćete popuštati poslodavcima na račun radnika i tolerisati neplaćanje poreza i doprinosa?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Sada ću vam kazati. Radimo na pripremi Zakona o radu. Tokom ove nedjelje, koliko sam u toku, zakazan sastanak Radne grupe u kojoj će učestvovati sa jedne strane poslodavci, Komora, Udruženje poslodavaca, Američka privredna komora, dakle svi oni koji nam šalju svoja viđenja nedostataka u našem poslovnom ambijentu. Sa druge strane sindikati i Međunarodna organizacija rada i tako dalje i tako dalje. I pokušamo da dođemo do jednog boljeg Zakona. Ono što je naspram vaših ocjena, takođe aktuelno kao ocjena, Vi znate, i dolazi ne samo od pojedinačnih poslodavaca, nego dolazi upravo od ovih asocijacija poslodavaca, a to je da je naš Zakon uvijek nedovoljno konkurentan da u velikoj mjeri dalje štiti nerad i da smo na tom planu počeli da gubimo komparativnu prednost u odnosu na neka zakonodavna rješenja u regionu. Dakle, zaista mislim da je potrebno suptilno sagledati i jednu i drugu stranu prigovora i pokušati ta rješenja, kao jednu važnu strukturnu reformu staviti u funkciju unapređenja našeg poslovnog ambijenta. Što se tiče plaćanja poreza i doprinosa, ja mislim da govorite o nečemu što je prošlo vrijeme. Dakle ja mislim da smo u ovom mandatu Vlade napravili ozbiljne napore, mislim da smo ozbiljno smanjili poreski dug, da smo ozbiljno zaoštrili poresku disciplinu. Kao što vidite suočavamo se stalno sa nekim pritiskom iz onog korpusa naše interpretacije vladavine prava gdje bi neko trebao biti toliko važan, čak da ne plaća porez, znači ne dozvoljavamo to nikome, ni lokalnim upravama, ni bilo kome. Dakle uveli smo to u red, uspostavili smo program plaćanja, održiv program da niko ne mora, nikome ne stegnem omču oko vrata, ali da svako mora da ispuni obavezu prema državi. Mislim da smo zaista tu napravili ozbiljan pomak. Dakle sigurno imamo još uvijek repove iz prošlosti sa kojima se moramo nositi, ali mislim da se lagano na tom planu uspostavlja za jednu lojalnu konkurenciju. Ja mislim da je plaćanje poreza osnovni uslov lojalne konkurencije na tržištu.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Ja se izvinjavam, Neđo možemo li preći.

JADRANKA RABRENOVIĆ, dnevni list „Pobjeda“:

Ja sam samo htjela da pitam vezano za banke o njima smo pričali maloprije i sada smo tu zaboravili da pomenemo kreditni rejting , a na kreditni rejting između ostalog utiče sa jedne strane fiksno zakonodavstvo koje se ne mjenja često, a kod nas se mjenja svaki čas, evo sada opet mjenjamo Zakon o radu. Mjenjali smo ga prije dvije-tri godine je li tako i na primjer sudski procesi, odnosno naplata loših kredita. Mi i dalje imamo više od pola milijarde loših kredita, a banke vrlo teško to uspijevaju da naplate, mislim gledamo samo ovu operu sa sedam vektri koja traje o 2011. godine do 2015. godine i nema stečaja i nema da se banke naplate. Hoću da kažem da tu negdje mislim da treba da tražimo problem zašto banke daju kamatu na štednju tri odsto, a kamatu na kredit više od sedam odsto.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Dobro Jadranka šta je pitanje.

JADRANKA RABRENOVIĆ, dnevni list „Pobjeda“:

Pa zna se šta će da preduzme na nivou vladavine prava to traži cijela EU da se te stvari brže rješavaju što bi nam smanjilo kamate. Znači da ne administriramo u fazonu, ne znam, reče Ministarstvo finansija i reče Centralna Banka. Oni baš i ne mogu puno da kažu, jer zaboga nemaju bla-bla, nego da rješavamo vladavinu zakona, način naplate loših kredita, da uvedemo finansijsku disciplinu. Kako?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Saglasan sam sa vama. Dakle, kada sam govorio o unaprijeđenju govorio sam o onome što je u neposrednoj nadležnosti izvršne vlasti, međutim nikako se ne distanciramo od problema koji su nastali u prethodnom periodu. Vrlo intenzivno razgovaramo sa Privrednim sudom. Želim da vam skrenem pažnju da mislim da se takođe tamo događaju ozbiljni procesi ubrzavanja rješenja naslijeđenih problema. Dakle, očekujem da bismo možda u bliskoj budućnosti mogli imati raščišćene probleme iz prošlosti. Ali dakle generalno slažem se sa vama na terenu smo vladavine prava i efikasnosti administracije u širem značenju. Ne mislim samo na administraciju izvršne vlasti, nego i sudova, da se dakle brže određeni procesi vode. Prije svega stečajni postupci o kojima Vi govorite i da stvaramo uslove da i banke mogu da brže povrate neka svoja sporna potraživanja. Kada sam naglasio maločas odgovornost banka, dakle nisam ništa od ovog predvidio o čemu vam govorim, nego sam u prvom planu držao ono što ste i sami potencirali ogromnu količinu depozita koja traži uposlenje, a koja se neupošljava. E tu već nijesu direktno krivi loši plasmani iz prošlosti. Oni kao upozorenje stoje, naravno, ali dakle taj novac takođe svrbi onoga ko ga drži ukoliko taj novac koji je uzeo po određenim uslovima zdravo ne plasira.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Evo. Neđo možemo li?

NEĐELJKO RUDOVIĆ, Dnevni list „Vijesti“:

Da, naravno.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Neđo i Draško i da završavamo večeras emisiju.

NEĐELJKO RUDOVIĆ, Dnevni list „Vijesti“:

Gospodin Đukanović se osvrnuo kada je u pitanju ekonomski rast na ovaj period koji je bio u proteklih pet do deset godina, kada je crnogorska ekonomija imala određeni rast. Ja bih više volio da se sjećam onog perioda do '89. godine i tada broja radnika i radne snage i naravno proizvodnih kapaciteta na kojima treba da se zasniva svaka ekonomija mnogo više nego na stranim investicijama. Realna ekonomija u Crnoj Gori posrće. Nje je sve manji i mislim da je to ključni problem. I mislim da treba ako već govorimo o tome da je ova vaša Vlada povećala broj zapošljenih, ja mislim da ipak treba da vidimo u kom sektoru je povećala broj zapošljenih. Ja znam da je na primjer u opštinskim administracijama broj zapošljenih najmanje dva puta veći nego što je bio recimo prije sedam-osam godina. Imate, recimo, taj drastični primjer Budve i imate istu situaciju evo Cetinje mora da otpušta radnike. Imate javna preduzeća, razne državne organe, zavode, uprave i slične stvari. Mislim da ipak nije plodotvorno za ekonomiju jedne zemlje povećavati birokratiju, nego u realnom sektoru zapošljavati ljude. To je bila moja opaska, Vi ste o tome razgovarali sa Sonjom i prosto nisam mogao to da ne primjetim, kao i činjenicu da imamo nažalost 11 hiljada akademaca koji čame na Birou rada i mislim da nijesu samo oni krivi, gospodine Đukanoviću, nego da je kriva ova Vlada, vaša Vlada zato što nije, a čini mi se da je mogla preduzeti korake, da se politika upisivanja fakulteta usmjeri na jedan drugačiji način. I najzad ono ključno. Ja znam neke ljude koji su sada zaista, po mom sudu, intelektualci u Crnoj Gori koji su '80-ih brali breskve na Plantažama. Njima to tada nije bio problem. Taj problem se, čini mi se javio, malo kasnije. Mislim da je upravo sistem na čijem ste Vi čelu ima podebelu krivicu za jedno takvo stanje. Zato što je promovisao krivine skraćene puteve do slave i bogatstva. Zato što je promovisao sistem u kojem je mnogo isplativije tražiti poznanstvo sa Milom Đukanovićem ili Milovim rođakom, bratom, sestrom i tako dalje, nego znati da se rezultati postižu jednim strpljivim, marljivim, upornim radom na sebi.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Evo tri pitanja su bila. Neđo.

NEĐELJKO RUDOVIĆ, Dnevni list „Vijesti“:

To je zapravo priča o partijskom zapošljavanju . To je priča o jednom sistemu za koji se plašim da je kriv za takvu situaciju.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Dobro. Istrpjeli smo ovo. Četiri su pitanja.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Četiri pitanja sam registrovao. Označio sam '89. godina i kasniji period. Poslednji sam čovjek koji bi se obrušavao na taj period postratnog razvoja i naprotiv mislim da je Crna Gora ne samo u smislu rehabilitacije državnosti do određenog nivoa i nacionalne emancipacije, nego i u pogledu ukupnog društvenog razvoja u tom posleratnom periodu, pa do krize i raspada ex-

Jugoslavije doživjela jedan vrlo respektabilan i jedan vrlo dinamičan razvoj. Ali kada se pozivate na to vrijeme želim da skrenem pažnju na još jedan važan aspekt. Vrlo često sam se tokom ovog dugog bavljenja politikom vraćao i na razne istorijske aspekte funkcionisanja crnogorske države, između ostaloga i na javnu potrošnju i na finansiranje javne potrošnje, pa sam pogledao da ne samo u periodu do 918. godine i kasnije, dakle kada je do 918. godine dobar dio naših javnih finansija počivao na donacijama iz Rusije, a posle 918. godine na pomoćima koje su dolazile iz Kraljevine Jugoslavije nego i u periodu ovom o kojem govorimo dakle do '89. godine gledao sam te pokazatelje od '71. do '89. godine uglavnom, dakle ima iskakanja, ali je uglavnom svake godine to učešće donacija, ili zovimo ih kako god hoćemo, sa saveznog nivoa bilo između 30 i 40 odsto naše ukupne javne potrošnje. Dakle bilo je i godina kada je značajno iskakalo iznad 40 odsto, bilo je par godina kada je padalo ispod 30 odsto, ali dakle kontinuitet kada pogledate to je između 30 i 40 odsto. Drugo znači od '94. godine, sticajem raznih okolnosti, Crna Gora se sama finansira. Dakle to je period u kojem je Crna Gora uspostavila samoodrživost. I zbog toga mislim da ipak ne možemo ni u pogledu donošenja ključnih odluka ekonomske politike biti samokritični prema onome što se događalo u periodu posle '90-ih, nego mislim da je ipak to, a kasnije preuzimanje nadležnosti u spoljnotrgovinskom i carinskom sistemu, pa uvođenje marke pa eura i opredijelilo odluku o nezavisnosti i kasnije po mom sudu opredijelio ovaj tempo ekonomskog rasta o kojem sam razumio da imamo možda ponajviše sličnosti u ocjenama u poslednjih nekoliko godina. To je prva stvar. Druga stvar je, prvo je bila '89. godina, drugo je bilo struktura zaposlenost. Struktura zaposlenosti se mjenjala ja bih rekao u poželjnom pravcu, znači iz sektora, da kažem, ovih teških radnih mjesta industrije i tako dalje, zaposlenost se selila prema sektoru usluga, tako da danas kada kažemo usluge plus javna uprava to je oko 80 odsto zaposlenosti u Crnoj Gori. Mjenjala se u poželjnom pravcu, ali po mom sudu je otišla previše. Ja mislim da nas to upućuje na zaključak da to moramo preispitati svoju industrijsku politiku, mislim da dobija na aktuelnosti važnost očuvanja određenih industrijskih jezgara, jer mislim da će biti pouzdanija ekonomska stabilnost i budućnost crnogorske ekonomije ukoliko budemo uspjeli da sačuvamo pametnu i dobru disperziju, da kažem, privrednih djelatnosti u Crnoj Gori. To je bilo drugo pitanje. Treće.

NEĐELJKO RUDOVIĆ, Dnevni list „Vijesti“:

Zapošljavanje u javnom sektoru i ta kultura odnosno nerada odnosno mentalitetske crte.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Da, da. To je bilo četvrto, ako se sjetim treće.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Treće je bilo zapošljavanje u javnom sektoru, dakle.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

To sam kazao 80 odsto imamo u uslugama i javnom sektoru. Ja mislim da je to previše. Mislim da to govori o kvalitetnijim radnim mjestima. U svakom slučaju u toj strukturi je neprimjereno puno zaposlenosti na administrativnim poslovima i to stavlja i Vladu i lokalne uprave pred ozbiljno iskušenje, da kažem, racionalizacije zaposlenosti, ali generalno čak i

kada bismo isključili to mislim da treba obratiti pažnju na potrebu industrijskog razvoja. U odnosu na četvrto pitanje. Moguće je stvar tako kvalifikovati, kao što ste je Vi kvalifikovali. Dakle da je vlast promovisala jedan sistem vrijednosti koji ne počiva na radu i ne počiva na odgovornosti. Ja ne mislim tako. Ne mislim tako. Nije ovo branaški pristup. okušavam da objektiviziram tu ocjenu. Ja mislim da treba razmjeti da mi živimo zaista jedno vrlo posebno vrijeme. Dakle to je vrijeme tranzicije, dakle to je vrijeme u kojem ne samo nestala jedna država, nego je nestao njen sistem vrijednosti. Ovo je vrijeme u kojem tek nastaje novi sistem vrijednosti, nakon što su nastale države na ex-Jugoslovenskom prostoru. Tom sistemu vrijednosti treba vremena. Ono što je posebno važno razorni su neki temelji prethodnog sistema vrijednosti, između ostalog rekao bih kao temeljne vrijednosti vaspitanje i obrazovanje. Dakle u toj trci za egzistencijom u ratnom vrtlogu, u vrtlogu sankcija sve manje su se roditelji posvećivali tome čemu su se trebali posvećivati. Obrazovanje je formalno reformisano, ali suštinski nije reformisano. Ja ne mislim da danas iko razuman može ocijeniti kvalitet proizvoda iz sistema obrazovanja zadovoljavajuće. Dakle tako da mislim da nam na tom planu tek sleduje nova faza ozbiljnih reformi. Mala je utjeha da to možemo podijeliti sa svima u regionu, pa čak ako hoćete i sa Evropom, jer vidite da u zemljama EU imate mnogo veći stepen nezaposlenosti visokoobrazovanih mladih ljudi, nego u Crnoj Gori. Ali znači mala je to utjeha, ali slažem se da se tu mora prepoznati dio odgovornosti ljudi koji su upravljali tim procesima. Ali želim samo da naglasim da mi se čini da je dobar dio tog procesa objektivno dat i napokon kada ste govorili o obrazovanju, ja se slažem sa vama, to je bila ta četvrta opaska, teško da mi imamo moralno prava da danas mlade ljude koji su obavili proces obrazovanja, da kažem, sad smatramo najodgovornijim zašto nijesu uključeni u radni proces. Oni imaju pravo da nam kažu znate mi smo svoju neku obavezu ispunili. Da li smo na dobar način profilisali sistem obrazovanja i da li smo na dobar način uspostavili najoptimalniju vezu između države obrazovanja i poslodavaca očigledno ne i mislim da je to jedan važan dio reformskog paketa kojim se treba pozabaviti u narednom periodu. Vidjeli ste da smo pitanja Državnog univerziteta i visokog obrazovanja u cjelini stavili u fokus rada ove Vlade ne zato što predviđamo prethodne nivoe obrazovanja, nego mislimo da se sada u tu sledeću reformu obrazovanja treba usmjeriti sa pogledom unatragospodina Dakle reformišući prethodno ono što je, da kažem, u ovom trenutku po meni najslabiji dio obrazovanja. Dakle nažalost sistem visokog obrazovanja, a posebno iskusstvo Državnog univerziteta upućuje na zaključak da u prvom planu u prethodnom periodu nijesu bili studenti, i da u prvom planu nije bilo sticanje neophodnog znanja za, da kažem, njihova lična dostignuća i za društveni razvoj nego je bio biznis. E sada se Vlada uhvatila u koštac sa tim problemom. Ne ide to jednostavno, ali ćemo biti istrajni da makar kao predstavnici vlasnika pomognemo procesu reformisanja Državnog univerziteta, samim tim i da stvorimo okosnicu za reformu visokog obrazovanja i da odatle bacimo pogled na potrebu reforme u nižim nivoima obrazovanja.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Evo Draško.

DRAŠKO ĐURANOVIĆ, dnevni list „Pobjeda“:

Pa evo za kraj ja ću da pokušam da ne odgovaram na svoje pitanje, nego da vam stvarno postavim dva pitanja. Povukli ste Zakon o eksproprijaciji. Kakvih će biti izmjena ili ste ga povukli čekajući NATO, pošto nije bilo većine u Parlamentu. Interesuje me ako će biti nekih izmjena da li će se iz onih odredaba izbaciti ova klauzula o javnom dugu i da li odustajete od Zakona ili pravite ne izmjene i u kom pravcu su te izmjene. I druga stvar kada već pominjem dug, da za vršim sa oni što je Vesna počela oko autoputa i oko priča o dugovima koliki je stvarno javni dug i bojite li se da bi ovim infrastrukturnim projektom, kao što je autoput stvarno Crna Gora pala u iskušenje dužničkog ropstva.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Hajde da krenemo od ovog drugog pitanja. Znači ja zaista ne mislim da Crnoj Gori prijeti dužničko ropstvo od realizacija razvojnih projekata počev od projekta autoputa. Već sam saopštio svoj stav, da mislim da je put ubrzanog razvoja put infrastrukturne izgradnje Crne Gore. Mi smo stvorili određene pretpostavke za dinamičan razvoj prioriternih djelatnosti. Teško je govoriti o razvoju turizma, o razvoju biznisa ukupno u koliko ne učinimo Crnu Goru saobraćajno dostupnom destinacijom. Jednom riječju, teško je očekivati da će dugo turisti dolaziti u Aman sa namjerom da plate prenoćište od hiljadu do 3 hiljade eura da pri tome prethodno presjedaju dva puta po Evropi. Zato ćemo morati da prethodno reformišemo svoju praksu na aerodromima ali paralelno sa tim mislim da moramo raditi i na boljoj povezanosti autoputevima i željeznicama. Dakle, ja mislim da opasnost od dužničkog ropstva prijeti tada kada ne realizujete te projekte. Ja mislim da je temeljni problem crnogorske ekonomije danas, da mi nedovoljno stvaramo. mi nemamo dovoljno veliki društveni proizvod i umjesto da se time pozabavimo mi se bavimo omiljenom crnogorskom disciplinom „ili mi krivo na mali ili mi krivo na krivi dio“ jesmo li dobro podijelili ono što prethodno nijesmo dovoljno stvorili. Znači, mi moramo prethodno da stvorimo. Znači, sve dok nijesmo dovoljno stvorili, kao što znate, mi ćemo imati deficit u budžetu i mi ćemo se sistematski svake godine zaduživati. Zašto? Za potrošnju! Nije, dakle, problem kada se Vi zadužujete da biste stvorili novo osnovno sredstvo u državi, a to je autoput čija će prva dionica vrijediti 809 miliona. Dakle, na taj način se uvećava društveni proizvod, stvaraju uslovi da se nakon realizacije takvih projekata i dug, s obzirom da će rasti desna strana, rast će društveni proizvod i dug svodi na razuman nivo. Znači, ja mislim da je jako važno da se nastavi sa realizacijom ovih razvojnih projekata u oblasti infrastrukture, u oblasti energetike, turizma i proizvodnje hrane i da se na taj način, na neki način, zaokružuje valorizacija naših komparativnih prednosti, naših razvojnih resursa, otvaraju nova radna mjesta i stvaraju uslovi za kvalitetniji život naših ljudi.

SONJA DROBAC, TV „Prva“:

Eksproprijacija?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Što se tiče eksproprijacije, dakle, zakon o eksproprijaciji je bio u Parlamentu. Moram da priznam da nijesam u obilju poslova, koje sam imao, ispratio da li je on formalno povučen, ali sam više puta razgovarao sa ministrom finansija, koji je nailazio na problem da obezbjedi prohodnost tom zakonu, uprkos, ja mislim, vrlo dobrim rešenjima u tom zakonu i vrlo

ubjedljivim objašnjenjima, koje je ministar finansija predlagao. Znači, u tehnologiji eksproprijacije nije predviđena nikakva promjena, posebno ne promjena na gore. Javni interes se i dalje proglašava zakonom ili odlukom Vlade, kao što se i sada radi. Ono što je promjenjeno to su obezbjeđenja, koja u međuvremenu vlasnik nekretnine ima. Dakle, ovim zakonom se predviđa da vlasnik nekretnine dobije sva prava u međuvremenu dok ne dobije adekvatnu isplatu, koja je imao i prije proglašenja javnog interesa. Dakle, ako je imao stan da dobije stan na korišćenje dotle dok ne dobije adekvatnu protivvrijednost. ako je imao poslovni prostor iz koga je ostvarivao godišnje neki prihod, da u međuvremenu dobija po jednu dvanaestinu mesečno tog prihoda kojeg je ostvarivao. Dakle, ono što se samo mijenja to je da vlasnik obaveznim sudskim procesom u pogledu visine naknade ne blokira realizaciju razvojnog projekta. Znači, on će svakako, u koliko država proglasi to javnim interesom, ostati bez te nekretnine. On će na kraju svakako, kao i u svakoj državi, dobiti neku pravednu nadoknadu, samo se postavlja pitanje hoćemo li do tog čina stavljanja tog dobra u javni interes potrošiti tri, pet ili sedam godina ili to možemo odmah da stavimo u funkciju. Umjesto toga, kao što znate, u tradicionalnom crnogorskom maniru to se pretvorilo u političko medijsku manipulaciju, tako da svakog dana čitamo kako je to biznis Mila Đukanovića i njegovog brata i njegove sestre, zato što se taj zakon donosi zbog Buljarice. Što je notorna glupost, jer je od prije godinu dana investitor za Buljaricu došao u Crnu Goru, sjeo sa ministrom finansija, najavio svoju investiciju. Ministar finansija, znajući koji je obim te investicije, pozvao predstavnike svih poslaničkih klubova iz Parlamenta i vlasti i opozicije, predstavio im projekat. Najavljeno, da će se taj projekat realizovati uz prethodno donošenje zakona o Buljaricama, kao *lex specialis*, kao zakon o autoputu. Dakle, priča o eksproprijaciji blage veze nema sa Buljaricom, ni sa Milom ni sa Acom ni sa Anom. Ali to treba, treba crnogorskoj javnosti da sa time manipuliše i umjesto da razgovaramo o razvoju mi razgovaramo sada o tome da li neko podmeće kukavičije jaje pravnoj državi Crnoj Gori. Naravno sve su gluposti.

DRAŠKO ĐURANOVIĆ, dnevni list „Pobjeda“:

Izvinjavam se, znači svi parlamentarni klubovi su znali prije godinu dana da se priprema zakon.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Tako je, tako je i ovih dana ponovo dolazi investitor. Znači, misli da je bukvalno riječ o ovoj nedelji, treba provjeriti kod ministra finansija jer on je koordinator tog projekta u ime Vlade. Opet će biti pozvani svi predstavnici poslaničkih klubova da im se predstavi koncept *lex specialis*.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Znači priprema se.

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Pa da, pripremljen je. Koncept je već pripremljen, znači napisano je nešto o čemu će se sada razgovarati da bi se našlo, da kažem, dobra mjera onoga što je državni interes, jer tamo ima puno državnog zemljišta, i formalno državno i Budvansko. Da li i Barskog? Ja mislim da ne

nego Budvanskog lokalnog i puno privatnog. Dakle, da bi se našla dobra mjera interesa sa svih strana i da bi se, dakle, stvorili uslovi da se kroz neki model krene u realizaciju jednog vrijednog razvojnog projekta.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Ja samo za kraj da završimo. Može li javni interes biti zaista da se nekom privatniku oduzme zemlja pod formom javnog interesa i da se proda drugom privatniku, ma ko on bio? Da li investicija bila na dvije milijarde ili pet?

MILO ĐUKANOVIĆ, predsjednik Vlade Crne Gore:

Znači, to nije uopšte pitanje za Predlog zakona koji je u Parlamentu. Kao što sam vam maloprije rekao, država utvrđuje javni interes. Može da ga utvrdi zakonom i može da ga utvrdi odlukom Vlade. I sada kada država recimo utvrdi javni interes da je recimo, ne znam, na lokalitetu Buljarica i Jaza treba da bude realizovan neki novi grad, a ne mnoštvo nekih individualnih porodičnih objekata onda države, ne samo u Crnoj Gori nego svuda u svijetu, apsolutno ima pravo da to proglasi javnim interesom na pravno valjan način. Ima obavezu da vlasniku nekretnine isplati pravednu nadoknadu, ako može dogovorno, ako ne sudskom presudom i da krene u realizaciju onoga onoga što je javni interes. Da li će taj javni interes realizovati novcem budžeta ili novcem nekog drugog privatnog vlasnika koji ima novac, to je drugi par cipela, što bi kazali. I svaka pametna država to neće raditi novcem iz budžeta nego će raditi nekim privatnim novcem. Tako da ja zaista u toj priči ne vidim, ne vidim ništa sporno. Tu jedino može biti sporno, kao što znate, taj predlog je od strane nekih političkih zvaničnika, ne samo opozicije nego i vlasti, kvalifikovan, maltene, kao fašizam. Tu jedino može biti sporno, da li onaj koji je vlasnik zaista ima garancije od države da će dobiti adekvatnu protivvrijednost. Dakle, u finalu u koliko želi da se sudi na bazi sudske presude i tu smo apsolutno spremni na sve vrste pružanja garancija. Dakle, mi smo od starta ponudili mogućnost da se ono što mi nudimo, a ne nudimo mi na bazi naše procjene, recimo u Buljarici je radio jedan konzorcijum vještaka, ja mislim sudskih vještaka, zaduženih za procjenu imovine. Dakle, i dali su procjenu vrijednosti tog zemljišta. Dakle, da dotle dok onaj ko želi da se sudi, ne dobije pravosnažnu presudu, dakle da se apsolutno od strane države izdvoji novac na posebnom računu kao garancija da taj neko ko je vlasnik nekretnine ne može biti prevaren. Ali ne može ni imati ekskluzivno pravo da blokira razvoj države. To je priča.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Evo skoro tri sata.

DRAŠKO ĐURANOVIĆ, dnevni list „Pobjeda“:

Tri sata i 15 minuta.

VESNA RAJKOVIĆ NENADIĆ, TV „Atlas“:

Tri sata i petnaest minuta?! Nije, nije skoro tri sata. Gospodine Đukanoviću hvala vam na ovoliko izdvojenog vremena i što ste bili otvoreni za sva pitanja. Mi nismo stigli da postavimo sva, baš sva pitanja koja smo htjeli da postavimo. Očigledno bi trebalo mnogo više vremena.

Vama poštovani gledaoci hvala što ste bili sa nama, podsjećam vas repriza ove emisije biće sutra u prime time-u u 20 sati i 15 minuta a mi se „U raljama života“ vidimo narednog ponedjeljka u onom starom izdanju. Hvala vam puno još jedanput.